

Spilleroverganger

i ungdomsfotballen i Oslo 2009-2023

Siv Gjesdal, Ørnulf Seippel, Stein Robin Syse Waldenstrøm og Christian Thue Bjørndal

Forord

Denne rapporten er muliggjort gjennom finansiell støtte fra Johan Olav Koss og Anders Misund.

Formålet har vært å bidra til økt forståelse og kunnskap om spilleroverganger i ungdomsfotballen i Oslo.

Vi håper at resultatene kan bidra til en mer kunnskapsbasert diskusjon rundt hvordan ungdomsfotballen

er og kan være, og systemene rundt. Et sekundært mål med denne rapporten er å vise hva som kan

oppnås gjennom målrettet undersøkelse av egen kontekst. Selv en rapport med begrenset omfang kan

belyse viktige problemstillinger for praksis. Tenk hva man gjøre med litt mer investering!

Hvis norsk fotball ønsker å bli bedre, er det helt nødvendig med forskning og kartlegging av egen praksis,

og ikke bare se til andre lands praksiser. Gjennomgående i denne rapporten skisserer vi svakheter ved

data og det empiriske grunnlaget. Men dersom man er seriøs i utviklingen av norsk fotball, er det fullt

mulig å fremskaffe et kunnskapsgrunnlag som kan gi bedre og flere svar enn denne rapporten. Derfor

håper vi at denne rapporten kan stimulere nysgjerrighet og ønske om å forske mer på oss selv.

Prosjektgruppen ønsker å takke Oslo fotballkrets for å gi tilgang til overgangsstatistikk, og innspill og

diskusjoner underveis, og til alle informantene for deres verdifulle samarbeid gjennom prosessen.

Oslo, 8. mai 2024

Siv Gjesdal, Stein Robin Stein Robin Syse Waldenstrøm, Ørnulf Seippel og Christian Thue Bjørndal

Oversikt over figurer

Figur 1. Antall overganger i perioden 2009-2023 fordelt på alder og kjønn (s. 32)

Figur 2. Antall overganger per år, relativt til antall spillere mellom 13-19 år (s. 33)

Figur 3. Endringer i andel overganger over tid for jente og gutter (s. 35)

Figur 4. Overganger for jenter klassifisert etter nivåbytte i perioden 2009-2023 (s. 37)

Figur 5. Overganger for jenter klassifisert etter nivåbytte ved ulike aldre i perioden 2009-2023 (s. 38)

Figur 6. Overganger for gutter klassifisert etter nivåbytte i perioden 2009-2023 (s. 39)

Figur 7. Overganger for gutter klassifisert etter nivåbytte ved ulike aldre i perioden 2009-2023 (s. 40)

Figur 8. Andel spillere som har vært involvert i ulike antall overganger, fordelt på kjønn (s. 41)

Figur 9. Tidspunktet på året for overganger, basert på tall fra 2009 til 2023 (s. 42)

Figur 10. Rangering av klubbene som mottar flest spillere i perioden 2009-2023 (s. 44)

Figur 11. Rangering av klubbene som avgir flest spillere i perioden 2009-2023 (s. 44)

Figur 12. Oversikt over nettoregnskap for klubbene i Oslo, basert på mottatte og avgitte guttespillere i perioden 2009-2023 (s. 45)

Figur 13. Rangering av klubbene som mottar flest jentespillere i perioden 2009-2023 (s. 46)

Figur 14. Rangering av klubbene som avgir flest jentespillere i perioden 2009-2023 (s. 46)

Figur 15. Oversikt over nettoregnskap for klubbene i Oslo, basert på mottatte og avgitte jentespillere i perioden 2009-2023 (s. 47)

Figur 16. Antall overgang av guttespillere mellom 13 og 19 år til KFUM i perioden 2009-2023 (s. 49)

Figur 17. Antall overgang av guttespillere mellom 13 og 19 år til Vålerenga i perioden 2009-2023 (s. 50)

Figur 18. Antall overgang av guttespillere mellom 13 og 19 år til Stabæk i perioden 2009-2023 (s. 51)

Figur 19. Andel spillere som får kamper på toppnivå, basert på alderen ved overgang til KFUM (s. 52)

Figur 20. Andel spillere som får kamper på toppnivå, basert på alderen ved overgang til Vålerenga (s. 53)

Figur 21. Andel spillere som får kamper på toppnivå, basert på alderen ved overgang til Stabæk (s. 54)

Figur 22. Suksessrate for Stabæk, KFUM og Vålerenga fordelt etter når spillerne melder overgangen til klubben (s. 55)

Innholdsfortegnelse

FORORD	I
OVERSIKT OVER FIGURER	II
KAPITTEL 1. INNLEDNING	1
KAPITTEL 2. UNGDOMSFOTBALLEN I OSLO	3
<i>Banekapasitet</i>	3
<i>Seriesystem og spillerutvikling</i>	3
<i>Profesjonalisering og private akademier</i>	5
<i>Eksterne årsaker til spilleroverganger</i>	5
KAPITTEL 3. OPPLEVELSER AV OG ERFARINGER MED SPILLEROVERGANGER I OSLOFOTBALLEN	7
HVA OPPLEVER SENTRALE AKTØRER?	8
HVORFOR VELGER UNGE SPILLERE Å BYTTE KLUBB?	12
HVORFOR REKRUTTERER KLUBBER UNGE SPILLERE?	15
HVORDAN OG NÅR REKRUTTERES UNGE SPILLERE?	18
HVORDAN OPPLEVER UNGE SPILLERE OVERGANGER TIL NY KLUBB?	23
HVA ER FØLGENE AV ET ØKT PRESS PÅ SPILLEROVERGANGER?	26
KAPITTEL 4. OVERGANGSSTATISTIKK 2009-2023	30
ANTALL SPILLEROVERGANGER	30
UTVIKLING I SPILLEROVERGANGER OVER TID	32
MØNSTER I OVERGANGENE	34
KLUBBER	42
<i>Overgang til toppklubb</i>	46
KAPITTEL 6. DISKUSJON	56

KAPITTEL 7. AVSLUTNING	63
REFERANSER.....	65
VEDLEGG 1. OVERSIKT OVER INFORMANTENE.....	70
VEDLEGG 2. KLASSIFISERING AV KLUBBER.....	72

Kapittel 1. Innledning

Spilleroverganger og overgangsaktivitet får mye oppmerksomhet i ungdomsfotballen, og har i lengre tid preget diskusjoner om spillerutvikling i Oslo. Inntrykket er et økende press på spilleroverganger, hvor klubber arbeider mer aktivt med rekruttering av spillere i tidligere alder, forsterket av flere reportasjer i lokal- og riksmidlene de siste årene. Dessverre er diskusjonen preget av anekdoter, og det har vært behov for å dokumentere og diskutere den historiske utviklingen i spilleroverganger, samt årsaker og konsekvenser for spillere og klubber.

Seippel (2008) gjennomførte en analyse av spilleroverganger i Oslo-fotballen i perioden 2000 til 2006, og resultatene viste en økning i antall spilleroverganger på rundt 30 %. Seippel (2008) dokumenterte også kjønnsforskjeller, hvor bare en liten andel av overgangene skjedde i jentefotballen (12 %) og at guttenes overganger i større grad virket å korrespondere med fotballsesongen. Selv om Seippel (2008) ga en god oversikt over størrelsen og utviklingen i spilleroverganger, undersøkte ikke studien hvordan ulike aktører opplevde overgangsaktiviteten i ungdomsfotballen. Siden den gang har det vært flere endringer i organiseringen av ungdomsfotballen, med økt profesjonalisering og styrking av økonomiske insentiver for spillerutvikling. Hensikten med denne rapporten har derfor vært å utforske ulike aspekter ved spilleroverganger i aldersgruppen 13-19 år i Oslofotballen. Vi baserer oss på 24 forskningsintervjuer med spillere, foreldre, trenere og ledere i ungdomsfotballen i Oslo, samt statistiske analyser av spilleroverganger i perioden 2009-2023.

Denne rapporten er delt inn i flere deler. Kapittel 2 gir en oversikt over studiens kontekst og faktorer av betydning for å forstå overgangsaktiviteten i Oslofotballen. I kapittel 3 presenterer vi en tematisk analyse av intervjuene, og utforsker hva, hvorfor, hvordan, med hvem og når spilleroverganger forekommer, samt konsekvensene for spillerutvikling og tilbudet i lokalmiljøene. I kapittel 4 presenterer vi resultatene fra de statistiske analysene, inkludert utviklingen i antall spilleroverganger over tid, forskjeller mellom kjønn og alder, samt klubbenes nivå. I kapittel 5 diskuterer vi resultatene i lys av eksisterende kunnskap. Til slutt gir vi en kort oppsummering, peker på retninger for videre forskning, samt drøfter implikasjonene for policy og praksis.

Kapittel 2. Ungdomsfotballen i Oslo

Banekapasitet

En sentral utfordring i Oslofotballen er den begrensede banekapasiteten. Ifølge NFFs anleggsrapport fra 2023 har Oslo Kommune en underkapasitet på fotballbaner tilsvarende 27 676 timer, noe som tilsvarer omtrent 29 kunstgressbaner (NFF Oslo, 2023). Mange fotballklubber opplever at de mangler tilstrekkelig antall baner, og baner av god nok kvalitet, for å kunne tilby spillere et fullverdig tilbud. Det er store variasjoner mellom klubber når det gjelder tilgjengelighet og kvalitet på banefasiliteter. Flere nylige avisartikler har rapportert at opptil 20 fotballklubber i Oslo har måttet avvise barn som ønsket å spille fotball på grunn av banemangel. Denne mangelen kan påvirke spilleroverganger ved å skape ulikheter mellom klubber når det gjelder tilbud, spesielt i ungdomsfotballen, og kan både forsterke og forhindre spilleroverganger til enkelte klubber.

Seriesystem og spillerutvikling

Seriesystemet for ungdomslag i Oslo er resultatbasert (NFF Oslo 2024). Klubber kan selv velge konkurransearenaer for lagene sine i 13-årsklassen, men etter halvspilt sesong rykker lag opp og ned i divisjonssystemet basert på resultater. I eldre årsklasser vil resultatene fra foregående

sesong bestemme hvilket nivå laget skal spille på neste sesong.¹ Dette kan påvirke spilleroverganger ved at klubber prioriterer kortsiktige resultater, og derfor topper eller aktivt rekrutterer nye spillere. Et slikt fokus på resultater vil også kunne lede spillere og foreldre til å vurdere hvilken klubb som kan tilby dem det høyeste nivået, eller tvinge dem til å søke et sted hvor de kanskje kan få mer spilletid.

NFF sine spillerutviklingstiltak, Landslagsskolen, retter seg mot spillere mellom 12 og 15 år og inkluderer Sonetreninger og Kretslagssamlinger (NFF, 2024). Sonetreninger er et ekstra treningstilbud for de antatt beste spillerne fra alle lag i kretsen, hvor klubbene selv nominerer sine spillere. Disse treningsgruppene fungerer som uttaksarena til kretslag, som starter våren spillere fyller 13 år. På jentesiden er det i tillegg organisert egne toppgruppesamlinger for de fremste kretslagsspillerne mellom 13-15 år. Uttak til disse samlingene skjer på tidligere kretskamper. De aldersbestemte landslagene håndteres av NFF sentralt, og starter opp det året man fyller 14 år for jenter, og 15 år for gutter. Deltakelse på disse tiltakene innebærer kostnader for klubbene, og tillegg kan bare hver klubb nominere et gitt antall spillere. Begge disse momentene kan i verste fall påvirke mulighetene spillere har for nominering og skape ulikheter mellom klubber.

¹ Merk at det er veiledende påmelding i det lavere divisjonene i ungdomsfotballen. Lagets resultater er derfor bare avgjørende for tilgang til de øverste konkurransenivåene.

Akademiklassifiseringen fra Norsk toppfotball (NTF), innført i 2017, har som mål å «vesentlig forbedre fotballnasjonen prestasjonsevne gjennom å utvikle flere og bedre spillere på høyt nasjonalt og internasjonalt nivå» (NTF, 2022, p. 8). Akademiklassifiseringen skisserer standarder og retningslinjer for spillerutvikling, hvor rekrutteringsstrategier for klubbens egen utviklingsavdeling, og resultatene disse strategiene gir, er knyttet til økonomisk belønning (NTF, 2022, p. 24). Dette systemet vil derfor kunne påvirke spilleroverganger ved å skape insentiver for toppklubbene til å rekruttere spillere og å rekruttere dem så tidlig som mulig.

Profesjonalisering og private akademier

Barne- og ungdomsfotballen i Oslo har opplevd økt profesjonalisering, delvis på grunn av veksten av private akademier, det vil si kommersielle tilbud som tilbyr trening for barn og ungdom som et supplement til klubbaktivitet. Det kan tenkes at denne typen profesjonalisering kan stimulere til flere spilleroverganger ved å fokusere på normative prestasjoner tidlig. På den andre siden er det også mulig at slike ekstratilbud kan bidra til at spillere forblir i sine lokalklubber lengre, men da forbeholdt de som har økonomisk mulighet til å benytte seg av dem.

Eksterne årsaker til spilleroverganger

Flyttemønsteret innad i Oslo kan også påvirke spilleroverganger. Ifølge SSB flytter drøye 12% av Oslos befolkning innad i Oslo hvert år. Selv om de fleste flyttingene i Oslo skjer innad i bydelen,

kan noen flyttinger mellom bydeler likevel føre til klubbytter. Likevel vil de korte avstandene i Oslo som regel gjøre det mulig for ungdom å fortsette i sin nåværende klubb selv etter en flytting, spesielt de eldre ungdommene. Det er derfor nærliggende å tro at flytting ikke vil påvirke spilleroverganger i spesielt stor grad totalt sett.

Kapittel 3. Opplevelser av og erfaringer med spilleroverganger

i Oslofotballen

Vi intervjuet totalt 24 aktører, med erfaring fra ulike roller i fotballen fra totalt 18 forskjellige klubber i Oslo, om deres opplevelser av og erfaringer med spilleroverganger i Oslofotballen. Seks av informantene var ledere fra ulike klubber i Oslofotballen, og alle utenom en hadde relativt lang trenererfaring. Syv av informantene var trenere fra ulike klubber i Oslofotballen, som alle hadde flere års erfaring i ungdomsfotballen, fra både jentefotball og guttefotball. Tre av informantene var foreldre som hadde personlig erfaring med overganger med sine barn i ungdomsfotballen. Disse intervjuene skilte seg fra ledere og trenere da foreldrene naturligvis var fokusert på erfaringene sine med egne barns bytte av klubb. De siste åtte informantene var spillere som alle hadde erfaring med en eller flere klubbytter i Oslofotballen. Samtalene med spillerne fokuserte på deres personlige erfaringer med klubbytte(r). Mer informasjon om informantene er oppsummert i vedlegg 3.

Informantene ble strategisk rekruttert for å representere klubber med ulike satsningsprofil, størrelse, geografisk plassering og kjønn. Intervjuene ble transkribert og tematisk analysert. På denne måten kunne vi identifisere og arbeide fram relevante temaer for forskningsspørsmålene. Videre ga det oss muligheten til å utforske likheter og ulikheter mellom deltakernes erfaringer og opplevelser med overgangsaktivitet. Vi identifiserte seks hovedtemaer: (a) hva opplever sentrale aktører; (b) hvorfor unge spillere velger å bytte klubb; (c) hvorfor rekrutterer klubber unge spillere; (d) hvordan og når klubbene rekrutter unge

spillere; (e) hvordan spillere opplever (gode) overganger til ny klubb; og (f) hva er følgene av et større press på spilleroverganger.

Hva opplever sentrale aktører?

Det var tydelig at alle aktørene vi snakket med opplever et økende press på spilleroverganger fra klubber, spillere og foreldre. Overgangsaktivitet i Oslofotballen ble generelt omtalt negativt, som i eksempelet til Leder 3 (toppklubb gutter): «På guttesiden er det fullstendig anarki, for å si det pent! Fra de er 12 år så er det spillere som shopper rundt omkring i Oslo og finner det beste tilbudet fra klubbene. Også trenere i breddeklubbene forteller om et økende press på spilleroverganger:

I Oslofotballen blir det lovet gull og grønne skoger for å få underskrift på et papir. Det her skjer internasjonalt også, så det er ikke bare Oslofotballen. Det høres kjempefint ut i et møte eller på en PowerPoint, men i det virkelige liv er det dessverre for mange lovnader som ikke blir fulgt (Trener 5, breddeklubb)

Ironisk nok blir spilleroverganger på mange måter en naturlig konsekvens av å ha mange klubber med gode fotballtilbud.

I Oslo er vi så heldige! Det er annerledes der jeg kommer ifra. Der har du jo veldig få lag og veldig lange avstander å reise. Det har du ikke her. Her har du så mange lag i umiddelbar nærhet. Du har et meget godt kamptilbud ifra de er små (Forelder 1, sønn og døtre).

Dette forsterker et press på spilleroverganger:

Du har til syvende og sist 15-20 forskjellige valg. Hvis du vokser opp der jeg vokste opp i en breddeklubb utenfor Oslo så har du ett valg. Så det miljøet skaper noen sinnsyke forutsetninger for spilleroverganger. Foreldrene snakker sammen, foreldre møter sammen på private tiltak og sone- og kretslag, og blir kjent og snakker om at barna skal spille sammen. Det er et kjøp uten like! Oslo er ganske crazy på spilleroverganger (Leder 1, toppklubb gutter).

At mange Osloklubber driver godt i ungdomsfotballen, med gode trenere og et godt opplegg, gjør at det er mange muligheter for unge spillere. Et godt fotballtilbud er positivt, men likevel opplevde trenerne at et bedre tilbud førte med seg et ønske om bedre spillere, som i Trener 3 (utviklingsklubb gutter) sin erfaring: «Hvis du ikke lykkes i en klubb så er det ganske mange andre gode tilbud rundt deg. Flere og flere bare oppskalere tilbudet og er opptatt av å hente inn spillere.» Tilbud og etterspørsel skaper et krysspress og en markedsorientert mentalitet, slik Forelder 2 (sønn, overgang toppklubb) beskriver: «Hvis du gjør noe dårlig, så er du nesten ute. Selvtilliten og selvfølelsen blir fryktelig dårlig etter hvert. For det er bruk og kast. Du ser veldig tydelig hvem klubben satser og ikke satser på.»

Flere aktører vektlegger også framveksten av et større resultatfokus blant trenere, foreldre og spillere, i både klubb og private akademier, som forklaringer på hvorfor det er et økende press på spilleroverganger:

Jeg mener at foreldre og spillere misforstår hva god ferdighetsutvikling er. Jeg mener at det har blitt en etablert konsensus hvor foreldre med spillere på privat akademi

forsterker ideen om at du hele tiden må flytte på deg: På et nytt sted med nye og bedre utfordringer, og bedre med- og motspill for å bli god. Det er ingenting som tyder på det (Leder 5, breddeklubb).

Flere ledere, trenere og foreldre fortalte om hvordan de opplever at økt konkurranse mellom klubber ledet til et større resultatpress, på bekostning av langsiktige og helhetlige perspektiver på spillerutvikling:

Hadde alle klart å ta et steg tilbake så tror jeg de hadde klart å se hva som var smart i det store og hele bildet. Nå er det økt konkurranse og økt prestisje i Oslofotballen, som gjerne tvinger frem at de må få spillere tidlig, for de må ha gode kull. De må ha gode kull for å imponere når de er på turneringer i utlandet. Det er så mye som presser på her som gjør at man mister veien av syne (Trener 3, utviklingsklubb gutter).

Profesjonalisering og kommersialisering skaper et større press på prestasjoner i tidlige ungdomsår og har resultert i agenter som viser interesse for stadig yngre spillere, som Trener 4 (toppklubb) beskriver: «Jeg har hatt flere tolvåringer som har blitt kontaktet av agenter. Altså ikke tolvåringene, men foreldrene. De aner jo ikke hva de skal gjøre! Helt ærlig, så aner ikke jeg det heller!» og virker som pådriver for spilleroverganger. Det virker også som om ikke alle agentene har spillernes beste i fokus, som Trener 1 forklarer: «Andre agenter er mye mer tvilsomme, som kun egentlig ser etter å tjene penger og flytte spillere.» Også foreldrene opplevde at agenter bidrar negativt:

Jeg tror det er utrolig ødeleggende. Det gir ungene en forhåpning om at de skal bli fryktelig gode og en falsk følelse at de er mye bedre enn det de egentlig er. Så blir de

kanskje veldig mye mer ytre motiverte, i stedet for å være opptatt av det som skaper utvikling. Så blir nedturen desto større når aldri noen klubber kommer og kontakter disse agentene for at de skal bli hentet. Det skaper noen forhåpninger som nesten er et luftslott. Men jeg husker at [Sønnen] følte det litt ensomt at ikke han hadde noen agent. Det burde ikke vært mulig å få agent før du er 15-16 år! (Forelder 2, sønn overgang toppklubb)

Lederne opplevde et større press på overganger for gutter, og så dette i sammenheng med tidligere profesjonalisering og talentutvikling i regi Norsk Toppfotball og Norges Fotballforbund:

Det henger sammen med akademiklassifisering og nasjonale elitetiltak på gutter 12 og 13 år for eksempel. Det legger noen føringer på hvilket tilbud klubbene har. Jeg skjønner at en 13-åring som får et tilbud av en eliteserieklubb om å spille nasjonal serie med en fulltidsansatt trener, synes det er fristende (Leder 3, toppklubb jenter).

Også trenerne vi snakket med opplevde at guttene og foreldrene var mer opptatt av nivå, og mer aktive i å søke seg til andre miljøer, sammenlignet med jentene:

Med en gang det går litt imot eller med en gang man ser at det laget er dritbra, så er det alltid om å gjøre å komme seg dit. Mitt inntrykk er at det drives generelt veldig godt på utviklingsfronten i fotball i hele Oslo, men at det er litt variasjon fra kull til kull. Noen kull er plutselig dritbra: Kanskje de har hatt noen gode foreldretrenere eller et veldig godt miljø, og da skal alle plutselig søke seg dit. Fordi han gode drar så skal jeg også dra eller bare slutte på fotball. Det synes jeg er en rar holdning (Trener 2, breddeklubb).

Trenere og ledere opplevde at kapasiteten ulike klubber har for å gi et godt sportslig tilbud varierer, kanskje spesielt med banekapasitet:

En utfordring er banekapasitet og fasilitetene som er rundt. Tidligere i karrieren min, så var jeg i [Breddeklubb]. Jeg hadde ansvaret for 2005-årgangen: Vi var 28 spillere da vi startet, og hadde som regel en fjerdedel av banen. Vi endte opp med 70 spillere. Det er ikke så lett (Trener 4, toppklubb gutter).

Kort oppsummert er opplevelsen til sentrale aktører at overgangsaktivitet i Oslofotballen er økende og møtes med bekymring fra både trenere og ledere, som beskriver det som kaotisk og presset. Private akademier, agenter og tidligere profesjonalisering bidrar til dette trykket, spesielt merkbart blant gutter, mens varierende kapasitet blant klubber skaper ulike muligheter og utfordringer i å gi et godt sportslig tilbud.

Hvorfor velger unge spillere å bytte klubb?

De fleste grunnene til at unge spillere valgte å bytte klubb handlet om et ønske om et bedre sportslig tilbud, som i Spiller 1 (overgang Toppsklubb gutter) sitt tilfelle: «Det var mangel på seriøsitet og et ønske om å bli bedre.» Et ønske om et bedre sportslig tilbud ble understøttet av foreldrene som forteller om barn som er ivrige, med stor interesse for fotball. Det er ønsket om å dyrke denne interessen som de mener forklarer hvorfor barna deres byttet klubb. Et ønske om et bedre sportslig tilbud sammenfalt noen ganger også med manglende tilbud i lokalmiljøet:

Når vi skulle gå over til å spille på større baner, så var vi ikke så mange. Vi var ganske få. Så da ble det vanskelig å spille i [Moderklubben]. Det var litt av grunnen til at man byttet klubb, men det var også fordi i [Moderklubben] så var det lite å strekke seg etter (Spiller 2, overgang Toppklubb jenter).

Selv om et bedre sportslig tilbud var hoveddrivkraften bak overganger, var de fleste spillerne også tydelige på at det sosiale miljøet var veldig viktig:

Det viktigste for meg er en god gruppe som jeg kan ha det hyggelig med og som jeg vet satser litt. De har mål om å spille bra fotball, men samtidig ha det hyggelig. Det følte jeg manglet i min forrige klubb (Spiller 4, fra toppklubb til breddeklubb, gutter).

Viktigheten av sosial trivsel ble også understreket av foreldrene til en av spillerne som nå spiller på toppnivå.

Det var derfor han prøvde [Toppklubb 1] og [Toppklubb 2] først. Det var de du hadde hørt var best på talentutvikling. Men det viktigste var jo at han hadde det bra, og det var jo derfor det ikke ble de klubbene heller. Det valget tror jeg ikke alle andre foreldre som ikke har vært i idretten selv hadde støttet. For da hadde de trodd at vi tabber oss ut og sier nei til noe som egentlig er bedre. Om du er der eller der har veldig liten betydning. Så lenge du har det bra, og du spiller på et ålreit nivå (Forelder 2, sønn overgang Toppklubb).

Også trenere hadde erfaringer med at overganger kunne være basert på sosiale årsaker:

Hvis det er det sosiale miljøet så kan jeg forstå veldig godt hvis noen har byttet klubb. Hvis de føler at de har bedre kompiser på et annet lag, eller de føler seg mobbet eller

utestengt i egen klubb eller eget lag. Da kan jeg forstå at noen må søke vekk (Trener 2, breddeklubb).

Det sosiale handlet heller ikke bare om medspillere, men også om relasjon til trenere, som i Spiller 6 (overgang til Toppklubb gutter) sin erfaring: «Det var en trener som jeg ikke hadde alt for bra forhold til. Jeg var der ikke så lenge før jeg dro heller.» Også en av fedrene nevnte hvordan sønnen ikke trivdes med å ha Pappa som trener i lokalklubben og valgte å bytte klubb av den grunn.

Venner og bekjenskaper i andre klubber påvirker spilleres ønske om overgang, og skaper dominoeffekter, som i eksemplet til Spiller 2: «Det var en av mine bestevenner, hun dro også til [Breddeklubb]. Flere av mine venner gikk til [Breddeklubb], men det var også veldig mange som sluttet.»

Foreldrene nevnte også hvordan de selv kan være viktige pådrivere for overganger:

En stor forskjell fra fotball til andre idretter er at foreldrene er en mye større utfordring. Foreldrene har en mye sterkere oppfatning om hvordan ting skal være. De utfordrer klubbene på en måte som ikke er bra for helheten. Foreldre kan være den beste ressursen for en klubb. Men det er jo under forutsetning at vi jobber på premissene til klubben og ikke på premissene til egne interesser (Forelder 2, sønn overgang toppklubb).

Kort oppsummert velger de fleste unge spillere å bytte klubb på grunn av ønsket om et bedre sportslig tilbud, men det sosiale miljøet spilte også en viktig rolle i beslutningen. Foreldrenes støtte og spillerens trivsel ble vektlagt, og venners tilknytning til andre klubber påvirket også

valgene. Samtidig kunne foreldrenes holdninger være en viktig faktor i beslutningsprosessen, og trenernes forhold til spillerne hadde også betydning.

Hvorfor rekrutterer klubber unge spillere?

Ledere og trenere forteller at klubber rekrutter spillere som et ledd i spillerutviklingen. Alle trenerne vi snakket med var innforstått med at klubber som ikke har et godt nok tilbud ikke bør stå i veien for spillere som vil mer, men heller hjelpe dem videre til den klubben som best kan ivareta dem. Det var tydelig at trenerne ofte hadde tanker om hvor spillere burde og ikke burde dra:

Hvis de er motivert for å gjøre noe annet, så vil jeg hjelpe de med å gjøre noe annet.

Da vil jeg råde de til hva jeg mener er det beste alternativet. Da kan nok det tenkes at

det heller er bedre å gå til Breddeklubb X eller Breddeklubb Y, enn Toppklubb Z

(Trener 1, breddeklubb gutter).

Ledere og trenere fra klubber som selv mente at de kunne gi spillere et godt sportslig tilbud, brukte dette for å legitimere en aktiv rekruttering av unge spillere. Det var tydelig at dette ikke bare handlet om spilleres utvikling på sikt, men om å ha det beste laget på hvert alderstrinn, som Leder 4 (toppklubb gutter) bekrefter: «Ja, vi rekrutterer. Pep Guardiola sa det jo fint: Hva som kreves for suksess i fotball er jo at du må ha de beste spillene! Så det er ganske brutalt » (Leder 4, toppklubb gutter).

Til sammenligning var mindre klubber mer eksplisitt opptatt av viktigheten av et godt sosialt miljø som et utgangspunkt for spilleres læring og utvikling.

Jeg tror at å være i et tryggere miljø, med de du kjenner og er venner med, har en egenverdi. Min erfaring er at utvikling for de fleste ikke er lineær. Den går opp og ned. Og faktum er jo at [Toppklubb] kaster ut tre-fire spillere hvert år av sin elitegruppe. Mange av de har kommet til oss (Trener 1, Breddeklubb).

Trenerne var svært bevisst hvordan ulike insentiver kunne påvirke overgangsaktivitet, for eksempel i form av økonomi. Det var tydelig at et økt fokus på utvikling av toppspillere som kunne generere penger i klubbkassen var noe trenerne mente bidro til flere spilleroverganger, og som opplevdes som krevende og problematisk:

Pengene som begynner å florere i norsk fotball tror jeg utfordrer menneskesynet. Hvor du går fra å tenke på spillere som et menneske som skal utvikle, utfolde og utforske seg selv i fotball, sammen med andre, i et lag. Så begynner det å nærme seg at spillerne er produktene, råvarer som en trener skal forme og utvikle til å ha en verdi som klubben kan «cashe» inn på lengre sikt. Det er synes jeg er litt utfordrende for egen del nå. Du skal ut å rekruttere spillere fordi du skal sikre deg verdiene. Når du ser på de som et menneske, så ser klubbene på det som en pengesekk (Trener 4, toppklubb gutter).

Trenere opplever at økonomiske insentiver forsterker konkurransen mellom klubber. Inntoget av markedslogikker i klubbene forplanter seg nedover i ungdomsavdelingene:

Det begynner med et styre som ønsker resultater og legger en strategi. Ofte er ungdomsfotball og barnefotball inkludert i den strategien. Fordi de skal utvikle spillere til et A-lag som skal vinne. Så er strategien som er uttalt at vi skal selge spillere for så og så mye penger. Fra akademiet, eller ungdomsfotballen. Det legger jo et visst press på de som leder ungdomsfotball. Så det forplanter seg nedover, og det presset videreføres på trenerne. Argumentene er at hvis du skal ha jobb, så må jo pengene komme fra et sted, og da må du utvikle verdier. Så er det spørsmålet om det er forenelig, om det ikke er mulig på en annen måte, en mer etisk måte. Men det tror jeg krever et ganske omfattende samarbeid på tvers av klubber, i større grad (Trener 4, toppklubb gutter)

Også utformingen av konkurransearenaer, hvor resultatene i ungdomsfotballen avgjør tilgang til de beste konkurransearenaene, øker press på spilleroverganger. I praksis medfører det at klubber og trenere må tenke og arbeide for å sikre gode resultater på kort sikt for å sikre best mulig konkurransenivå for spillerne sine:

Jeg opplever at det er et resultat av å måtte kvalifisere seg til å spille på det og det nivået fra 13-års alderen. Hvis du ikke kvalifiserer til det høyeste nivået så vil de beste spillerne dine dra til den klubben som spiller på det høyeste nivået (Trener 4, toppklubb gutter)

Treneres usikre arbeidsforhold og karriereutsikter bidrar også til økt press på spilleroverganger, som i beskrivelsen til Trener 4 (toppklubb gutter): «De trenerne jeg jobber med har mål om å gjøre en best mulig jobb for å komme seg videre. Du kan si at det ikke er resultater som gjelder i ungdomsfotballen, men det er jo det for trenere».

Det virket også som om intensiteten på den aktive rekrutteringen var avhengig av hvem som satt i disse rollene i de ulike klubbene til enhver tid. Det tydet på at dette var et tema som ikke er spesielt forankret i klubb, eller at det er en forankring som raskt kan endres:

Så er det andre klubber som sier at vi har ikke noen ambisjon om at vi skal ha a-laget på høyest mulig nivå. Eller at vi skal prestere dette og dette i ungdomsfotball for disse resultatene. Sånn at du kanskje demper litt den konkurransesituasjonen som har dukket opp. Hvor det er klubber som er langt ned i divisjonssystem som får enkeltpersoner inn som ønsker å pushe klubben til nye høyder. Som kanskje går på akkord med verdiene klubben hadde i utgangspunktet. Så enkeltpersoner har kanskje for mye makt, eller har for mye makt til å påvirke klubben i for stor grad, og klubben lar seg påvirke (Trener 4, Toppklubb gutter).

Ledere og trenere rekrutterer unge spillere i ungdomsfotballen for å fremme spillerutvikling og sikre konkurransedyktige lag, med noen klubber som prioriterer å beholde et sterkt sosialt miljø. Økonomiske insentiver og krav om suksess fra styret forsterker konkurransen mellom klubbene, mens usikre arbeidsforhold og karriereutsikter for trenere legger til press på spilleroverganger. Dette indikerer behovet for et samarbeid mellom sentrale fotballorganisasjoner for å utvikle et mer bærekraftig system.

Hvordan og når rekrutteres unge spillere?

Hvordan unge spillere blir rekruttert varierer. Alle aktørene vi intervjuet fortalte at den vanligste måten å rekruttere spillere på er at spiller, sammen med foreldrene, selv initierer klubbytte ved å kontakte ny klubb for å spørre om prøvespill. Det var gjengs oppfatning at

ressurssterke foreldre med oversikt og nettverk i fotballen var en klar fordel, som Spiller 6 (overgang til toppklubb) fortalte: «Pappa hadde et par kontakter fra [Toppklubb 1] og [Toppklubb 2]. Så da fikk jeg i hvert fall prøvespilt. Så jeg tipper han hadde en liten finger med i spillet, selv om jeg ikke har spurt han.»

Samtidig som de fleste overganger var egeninitierte fortalte alle aktørene om hvordan spillere får henvendelser fra andre klubber. Forsøk på skjult rekruttering kunne også skje gjennom tilbud om hospitering:

Hvis du er en større klubb og ønsker å tilrive deg et stort talent, så må du også være ærlig med den spilleren og den klubben om hvorfor du henter vedkommende. For det er ikke alle som blir hardt satset på i de større klubbene. For eksempel så har vi et forsøk på kontakt fra klubb som de prøver å få til å høres ut som hospitering, men så er det prøvespill. Og det skjer veldig mye fra den ene klubben. Det som alltid skjer er at de hospiterer i noen uker, og så prøver de å få til en overgang. Så det er jo egentlig et prøvespill, og da synes ikke jeg at man skal være helt åpen på intensjonene (Trener 7, breddeklubb).

Henvendelser på spillere forekommer også på arenaer som NFFs spillerutviklingstiltak, private akademier og idrettsskoler:

Det er koordinerte angrep fra klubber på sone- og kretslag. Det er et utstillingsvindu. Da virker det nesten mot sin hensikt. Her skal spillere få utfolde og utfordre seg selv, oppleve glede, i et skikkelig kult klima, der de blir testet skikkelig. Det er fryktelig mange toppklubber som er ute og ser. Da er det opp med notatark, notere spillere, få

navnet på dem, se litt på dem, prøve å snakke med oss. Og dagen etter kommer det en liste med henvendelser på spillere. Ganske skamløst! (Trener 3, utviklingsklubb gutter)

Også foreldrene beskrev NFFs spillerutviklingstiltak som en aktiv rekrutteringsarena:

De sender formelle henvendelser. Det er en ny utvikling for det gjorde de ikke før. Og i ganske stor skala. Det tok ikke lang tid før eldstemann kom inn og ble tatt ut på sone, før det kom henvendelser. Det var mange klubber som ikke hadde sett han en gang!
(Forelder 1, sønn og døtre)

Spillere selv kunne oppleve henvendelser på utviklingsarenaer som problematisk:

Det mener jeg at trenerne som møter spillere gjennom sone og krets burde gjort annerledes. Det er utrolig uprofesjonelt å tilnærme seg unge jenter som har lyst til å bli gode på den måten de gjør. Det blir en maktforskjell, og man klarer ikke å vurdere henvendelsene slik som man egentlig burde. Jeg tror at hvis jeg ikke hadde fått de meldingene, blitt snakket til, eller mamma og pappa hadde hørt ting, så tror jeg ikke at jeg hadde dratt, i hvert fall ikke da jeg gjorde det (Spiller 5, overgang til Breddeklubb og Toppklubb jenter)

Det var gjengs oppfatning, også blant spillere, at en som ung og ambisiøs fotballspiller ikke har den nødvendige distansen eller maktbalansen til å treffe gode valg:

Han sendte meg meldinger på Facebook hvor vi snakket om klubbytte. Det er jo egentlig ikke helt riktig å gjøre. Fordi man er lett påvirkelig når man er i den alderen. Man klarer ikke å tenke helt selv. Jeg tror at de tingene som blir sagt og lovet, at man

ikke klarer å forstå hva som er sant og usant for å få deg med på laget (Spiller 5, overgang til Breddeklubb og Toppklubb jenter).

Selv om de fleste aktørene vi snakket med beskrev type og mengde overgangsaktivitet i ungdomsfotballen som problematisk, arbeidet de fleste klubbene aktivt med rekruttering i ungdomsfotballen, i større eller mindre grad, som Leder 4 (Toppklubb gutter) fortalte: «Klubben har som mål å skape fotballspillere til høyest mulig nivå. Til A-laget vårt og ut i verden. Der driver vi rekruttering fra 12-13 års alder. Vår eliteavdeling, der vi rekrutterer mest, er fra 12-15 år. Det er fordi vi kjenner på at her er vi flinke.»

Fordi enkelte klubber arbeider svært aktivt med rekruttering, må andre klubber henge seg på for ikke å bli parkert på perrongen. Derfor må første kontakt etableres tidlig:

Da vet vi (a) vi har blitt synlige, det er i vår strategi; (b), over tid så kan vi kjøre en treningsprosess sammen, det er en god strategi; og (c), vi holder spilleren i vårt nærmiljø slik at det er lettere for oss å ha kontroll på han. Hvis han går til en toppklubb, så får vi ikke han tilbake (Leder 2, utviklingsklubb gutter).

Det var derfor ulike meninger om når spillere bør rekrutteres:

Det finnes gode miljøer i mindre klubber. Men hvor de store klubbene er litt for ivrige til å få inn spillere i ung alder. Rett og slett for å sikre seg at de ikke går til noen andre. Hvis du henter én spiller så kan det gå fint. Men i noen tilfeller hvor en klubb henter sju spillere fra en annen klubb, så ødelegger det hele miljøet i klubben. Er de 16 år så er det forståelig. Er de 13-14 år så er det ikke forståelig (Trener 5, toppklubb jenter).

Samtidig var det opplevelse av at spilleroverganger i yngre alder kan være nødvendig i tilfeller hvor det sportslige tilbudet er svakt:

Hadde det vært opp til meg, så kunne jeg egentlig sagt at jeg skal ikke hente en eneste spiller før den er fylt 15 år. Som en regel. Men det ville jo blitt veldig unyansert. Det er ikke fair ovenfor spilleren heller, hvis tilbudet er svakt (Leder 2, utviklingsklubb gutter).

Perspektivene på hvordan og når spillere bør rekrutteres varierte også med klubbens posisjon i fotballhierarkiet, som trenere og ledere virket bevisste på:

Vi vet hva slags størrelse vi som klubb er og forstår at hvis større klubber kommer på banen og ønsker å friste våre spillere til dem med godt tilbud, så er det vanskelig for oss å gjøre så veldig mye med det. Vi velger å bruke tiden vår på de som ønsker å være her (Trener 7, breddeklubb).

Kort oppsummert varierer rekrutteringsmetoder i ungdomsfotballen, med mange spillere og foreldre som selv initierer klubbytte gjennom prøvespill, samtidig som klubber også aktivt søker spillere fra sone- og kretslag og andre utviklingsarenaer. Denne aktiviteten møter kritikk for å være problematisk, da den kan være urettferdig og skape uheldige maktforskjeller, selv om de fleste klubber jobber aktivt med rekruttering for å sikre sitt sportslige nivå. Strategier og perspektiver på rekruttering varierer etter klubbens posisjon i fotballhierarkiet.

Hvordan opplever unge spillere overganger til ny klubb?

De fleste spillerne vi snakket med hadde blandede erfaringer med klubbyttene sine. Det var tydelig at det å komme til en klubb hvor det var flere seriøse og fokuserte likesinnede, gjorde at de brukte mer tid på fotballen, som Spiller 1 (overgang Toppklubb gutter) beskriver: «Jeg vil si at jeg var mye oftere på banen etter jeg gikk til [Toppklubb] enn da jeg var i [Tidligere klubb]. Det var mye oftere invitasjoner til å bli med og spille på banen et par timer».

Andre spillere kunne fortelle om mer varierte erfaringer med klubbytte, som i Spiller 5 (overgang til Breddeklubb og Toppklubb, jenter) sin erfaring hvor klubben «hadde en dialog med så mange spillere at det var for mange som ble lovet ting og noen som ikke kunne få det innfridd.» Spiller 8 (overgang Breddeklubb gutter) var en av mange som trakk fram det sosiale miljøet som spesielt viktig for en vellykket overgang: «Det er mange som bare tenker på det fotballfaglige, men det er viktig å være oppmerksom på at det er en sosial arena for de aller fleste.»

Spillerne var tydelige på at det kreves en kvalitetsmessig innsats for å tilrettelegge for vellykkede spilleroverganger:

De går etter hvem som er best. Så det handler jo ikke om å bevare alle spillere de har heller. Det handler bare om å prøve å produsere fremtidige spillere. Så da er det noen kort som satses på. Så glemmer de at det er ganske unge jenter som prøver å finne ut av livet. [Toppklubb] er for eksempel en klubb som henter mange spillere. De burde egentlig ha en bedre rutine på hvordan de tar imot spillere. Hvordan de inkluderer de som er nye. Det følte jeg ikke at det var. Det var vanlige treninger, men det var liksom

ikke noe ekstra innsats. Det virket ikke som noen hadde fått en rolle om at når det kommer nye spillere så er det viktig at dere passer på å ivareta disse (Spiller 5, overgang Breddeklubb og Topplubb jenter)

Positive opplevelser av overgang til ny klubb var derfor tett knyttet til opplevelsen av det sosiale miljøet. Å finne sin (nye) plass i gruppen var viktig for trivselen som igjen var viktig for å kunne prestere, som Spiller 5 (overgang Breddeklubb og Topplubb jenter) fortalte: «Jeg tror at hvis du trives bedre et sted, så utvikler du deg mer. Det har mye å si om hvordan du har det ellers, ikke bare ferdighetsmessig. Det er noe å være trygg på de du spiller med.»

Trenerne har et spesielt ansvar for å tilrettelegge for et godt sosialt miljø, som Spiller 2 (overgang Topplubb gutter) beskriver: «Jeg får mye mer selvtillit når jeg kjenner de andre. Trenere må forstå at det er veldig viktig for en person å skulle trives for at man skal kunne greie å lykkes på trening og i kamp. Men det vet jeg ikke om alle trenere helt forstår.»

Ressurssterke foreldre var viktige støttespillere for en vellykket overgang og bidro med både logistikk og transport:

Det var nok også bevisst fra meg og kona, at det er viktig at ungdomsårene ikke blir et stressmoment med mye reising og farting. Så det kostet nok mye mer for oss enn for han å bytte klubb. For vi kunne ikke sette han på bussen en time hver vei, så vi kjørte jo mye. Da kjøpte vi elbil så vi kunne kjøre i taxi-filen. Så trente jeg mens han trente og så dro vi hjem igjen (Forelder 2, sønn overgang toppklubb).

Foreldrene bidro også med viktig psykososial støtte ved å være en viktig samtalepartner, som for Spiller 1 (overgang Topplubb gutter): «Jevnlige samtaler med pappa om neste utviklingsmål

var helt avgjørende for at jeg skulle stå på igjennom den perioden. For det var veldig tøft!».

Spillerne som vi intervjuet kunne fortelle om en tettpakket kalender med liten tid til venner, familie og andre fritidsaktiviteter.

Det har egentlig gått ganske greit, men jeg henger ikke så mye med venner i hverdagen. Selv om jeg kommer hjem sju har jeg skole og andre ting å gjøre, og så blir det til at man er sliten. Det blir til at man henger med venner i helgene (Spiller 2, overgang toppklubb jenter).

For en av spillerne ledet dette til en beslutning om å melde overgang tilbake til sin gamle klubb.

Det var mye lettere, for da rakk jeg å ha litt fritid etter skolen og slappe av litt. Når jeg spilte i [Tidligere klubb], så dro jeg hjemme fra på morgnen, var på skolen, og så måtte jeg bare vente i byen frem til trening. Så var treningen ferdig i nitiden og så var jeg hjemme kl. 2230-2300 hver dag. Det var helt latterlig lange dager! Det var ikke mye restitusjon eller avslapning (Spiller 8, overgang fra Toppsklubb til Breddeklubb, gutter).

Kort oppsummert var overgangserfaringene til unge fotballspillere varierte, hvor flere opplevde økt engasjement og tilgang til bedre treningsmuligheter i ny klubb, mens andre hadde mer negative opplevelser preget av urealistiske løfter og mangel på sosial inkludering. Det sosiale miljøet spilte en avgjørende rolle for trivsel og prestasjon, med treneres ansvar for å legge til rette for god gruppedynamikk. Ressurssterke foreldre var viktige støttespillere for vellykkede overganger, mens presset fra en travel timeplan kunne føre til tilbakeslag og til og med valg av retur til tidligere klubb for bedre balanse og trivsel i hverdagen.

Hva er følgene av et økt press på spilleroverganger?

Det ble tydelig at et økt press på spilleroverganger krever mye tid og ressurser fra ledere og trenere, og bidrar til uro blant spillere og foreldre:

Et system som er bygget opp slik at nesten alle blir avvist skaper mange tapere. Det er sånn det fungerer. Til slutt er det en eller to som får proffkontrakt i hver årgang, men på den veien så ligger det jo hundre lik. Halvparten av spillerne skiftes ut hvert år, for da kommer de beste fra andre klubber. Så har du noen få solskinnshistorier. (Leder 6, Breddeklubb).

Også trenere i toppklubber deler negative erfaringer med fravalg av spillere som en konsekvens av økt spillermobilitet:

Når du er øverst i «næringskjeden» så er det bare veldig gøy å jobbe med en gruppe og få den til å fungere sammen. Også har jeg tatt litt sånn, «OK, hvis vi gjør ting bra her, så kommer spillere til å komme til uansett». Det jeg synes er verre, er jo spillere ut! For du jobber jo med gutter som legger så mye ned i dette her, og dette er en så stor del av deres identitet, så plutselig skal de få vite at du ikke er god nok til å være med lenger (Trener 4, Toppklubb gutter).

Det er tydelig at et økt press på spilleroverganger i ungdomsfotballen fører til en tilspisset konkurransesituasjon for unge spillere:

Toppklubbene er ganske tøffe. Det er ikke så lett å være 13 og 14 år der hvis du ikke er best, og det er ikke så lett å være best heller. Det er veldig krevende for barna og foreldrene, det er store krav til trenere og ansatte. De har valgt den strategien og det

fungerer åpenbart: De selger spillere og de får titalls millioner, så det funker jo! Men det er veldig mange som faller av på veien. Så spillerutviklingen for enerne er veldig bra, men opplevelsen til nummer 18 og nummer 15 og nummer 13 er kanskje ikke like bra (Leder 3, Toppklubb jenter).

For mindre klubber kan spilleroverganger skape dominoeffekter som også fører til tap av viktige ressurspersoner, og som virker ødeleggende for hele lagsmiljøer:

Den beste eller de to beste spillerne går i 12-års alderen. De som også går er de to som egentlig drifter hele butikken, de to trenerne man hadde [foreldrene til spillerne]. Så står klubben igjen med 28 spillere og ingen foreldre som har tenkt å bidra på lagledersiden. Så forsvinner hele førstelaget, fordi når enerne går tenker toerne at her er det ikke noe igjen for oss. De drar ikke nødvendigvis til samme klubb en gang, for der kommer de jo ikke inn, for de er ikke gode nok. Så slutter de med fotballen. Det er veldig vanlig. Noen folk kommer tilbake hit hvis det fortsatt er et lag igjen her (Leder 6, Breddeklubb).

Enkelte ledere og trenere i større klubber mente derfor at det er viktig å balansere rekruttering med hensynet til hva som opprettholder et tilstrekkelig godt tilbud i mindre klubber:

Vi vet jo godt at hvis vi henter de tre beste fra X og de tre beste fra Y, så slutter det fem stykker på her og fem stykker på der, og så har de ikke lag lenger. Da har vi driti oss ut, både for vår egen del og for klubbene rundt. Vi er såpass avhengig av klubbene rundt og klarer ikke å overleve helt på egen hånd. Det å ta vare på klubbene er viktig for oss. Det setter noen premisser på hvordan vi kan rekruttere spillere (Trener 5, Toppklubb jenter).

Andre ledere og trenere var opptatt av hvordan de ville være mer aggressive i rekrutteringsarbeidet i fremtiden:

Vi kommer til å være enda mer aggressive på spilleroverganger. Det handler om at det legges produktivetsmidler i toppen. Hvis du utvikler spillere internt, så får du mer penger når de spillerne spiller fotball på høyt nivå. På samme måte som i akademiklassifiseringen på guttesiden. Det gir jo insentiver til klubbene om at nå skal dere utvikle unge spillere, så da må dere også hente unge spillere. Vi har vært gode på å utvikle unge spillere, men ikke å hente (Leder 3, Toppklubb jenter).

Flere aktører var tydelige på at det var et behov for ytterligere regulering av overganger i ungdomsfotballen:

Jeg skulle ønske at Fotballforbundet, Idrettsforbundet og fotballkretsen lagde regler for overganger. For eksempel hatt en mye mer begrenset perioder for overganger. Kanskje til og med si at det ikke er lov før en viss alder, for eksempel 14 eller 15 år. I Sverige er det mye strengere. Og heller være litt mer fleksibel på hospitering opp til en viss alder. For det veldig rigid. Du kan ikke spille for X hvis du er i seriespill med Y. Jeg skjønner hvorfor de har den regelen, men jeg tror man kunne ha gjort det enda smartere (Trener 1, Breddeklubb gutter).

Et eksempel på en alternativ modell er å holde spillere lenger i lokalklubbene, men tilbudt spillerutvikling og kompetansestøtte lokalt i regi toppklubbene:

Jeg har troen på en annen modell, der du heller har satellitter. Det er jo kjent i fotballen nå at det er jo umulig å si hvem som klarer å gå hele veien. Kunne man

kanskje ha startet tidligere med at flere klubber kunne slått seg sammen og trent sammen for å få til store grupper og et godt tilbud til de som er veldig motivert eller ivrige, og har lyst til å bruke mer tid på det, uten at de må forlate miljøet? (Forelder 1, sønn og døtre)

Denne løsningen var heller ikke fremmed for toppklubbene selv:

Jeg tenker at toppklubbene har et kjempeansvar. Jeg tror det handler om at klubbene i litt større grad må skjønne hvor de er i hierarkiet, det er forutsetning. Hvis de tre toppklubbene tar et ansvar for at man jobber sammen med naboklubbene for å dele treningsprosess for enkeltspillere, men holder spilleren på besøk lenger, så tror jeg det bidrar til ro i utviklingsløpet. Toppklubbene kan ta et kjempeansvar for rekruttering, for det er de som til syvende og sist som skaper det sinnssyke kjøret (Leder 1, toppklubb gutter).

Kort oppsummert fører det økte presset på spilleroverganger i ungdoms fotballen til uro blant spillere og foreldre, samt negative erfaringer blant trenere og ledere i både topp- og breddeklubber. Balansen mellom rekruttering og opprettholdelse av tilstrekkelige tilbud i mindre klubber er utfordrende, og aktørene selv mener det er behov for ytterligere regulering og alternative modeller for overgangssystemet for å kunne opprettholde et mer bærekraftig utviklingsmiljø.

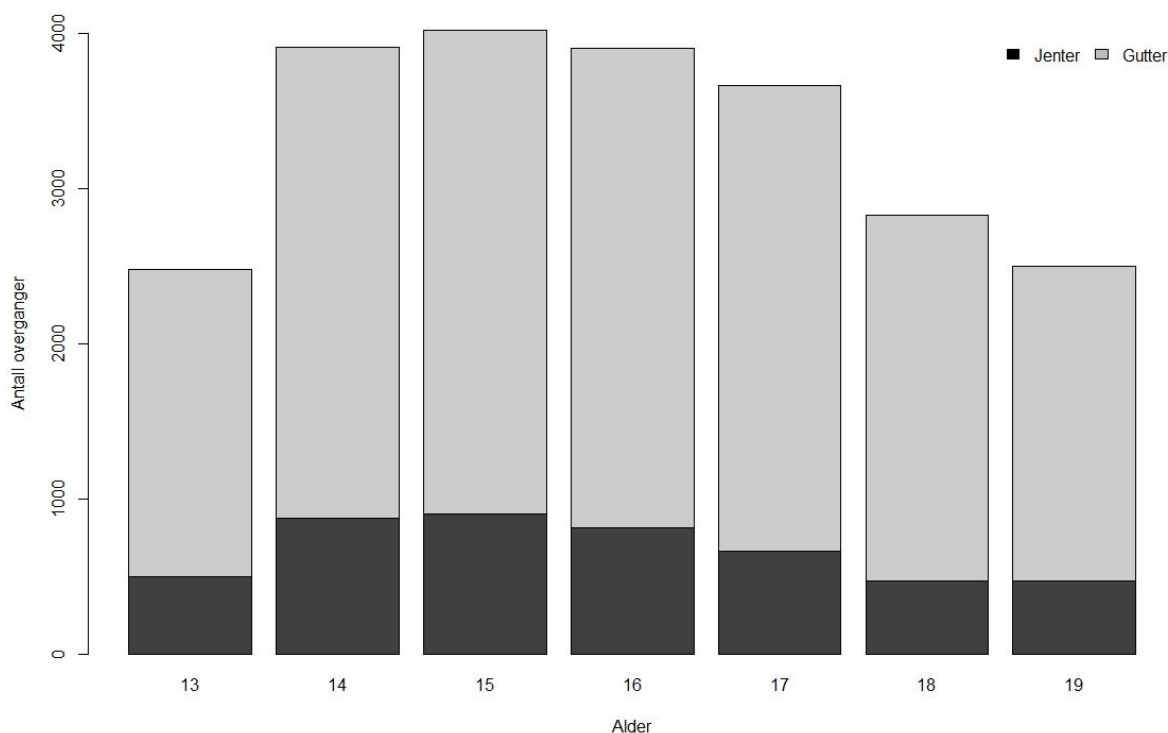
Kapittel 4. Overgangsstatistikk 2009-2023

I dette kapittelet presenterer vi resultater fra analysene av overgangsstatistikk fra 2009 til 2023, tilgjengeliggjort av Oslo Fotballkrets og NFF. Det viktig å understreke at tallene fra 2023 ikke nødvendigvis er fullstendige, da endelig rapportering ikke var klar da vi mottok dataen. Derfor bør alle resultater fra 2023 tolkes med forsiktighet, i tillegg mangler vi informasjon om aktivitetstall for 2023, og disse er derfor ikke inkludert i analyser hvor vi bruker relative tall.

Antall spilleroverganger

Totalt er det registrert 23 308 overganger for ungdomsspillere mellom 13 og 19 år i perioden 2009 til 2023. Dette tilsvarer i gjennomsnitt 1554 overganger per år, noe som viser at litt over 11 prosent av ungdomsspillere i Oslo bytter klubb hvert år. Vi mangler grunnlag i vårt empiriske arbeid for å vurdere om dette er mye eller eventuelt for mye, men med tanke på at de generelle flyttetallene i Oslo ligger på rundt 12 prosent, er det rimelig å anta at en god del av disse overgangene skyldes sportslige faktorer i stedet for flytting i seg selv, særlig siden de fleste flytter innenfor egen bydel. Dessuten er det ikke nødvendigvis slik at flytting innad i Oslo i seg selv vil kreve et klubbytte, spesielt for eldre spillere. Det er likevel verdt å merke seg at dette tallet også inkluderer overganger som omfatter sammenslåinger av ulike lag, for eksempel når klubber som kun har barnefotball inngår samarbeidsavtaler med andre klubber ved overgangen til ungdomsfotballen.

Vi var også nysgjerrige på hvordan antall overganger fordeler seg med hensyn til kjønn og alder. Figur 1 viser at det er betydelig flere overganger for gutter sammenlignet med jenter, og at antall overganger øker fra 13 årsalderen til den når en topp rundt 15 årsalderen.

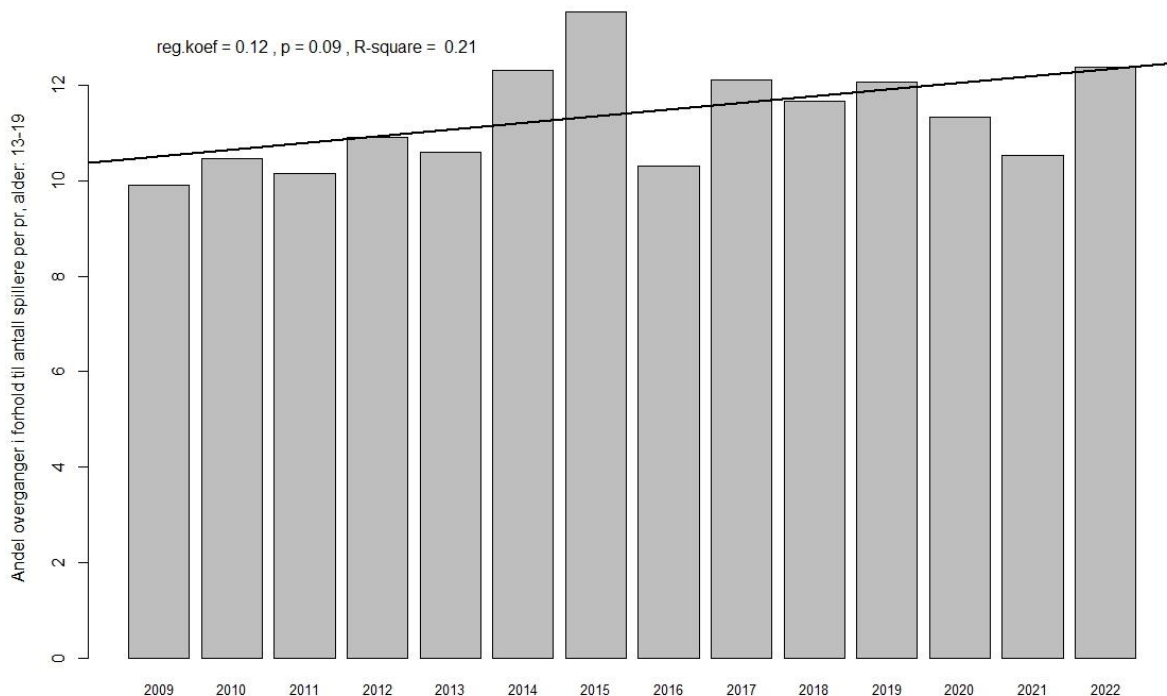
Figur 1. Antall overganger i perioden 2009-2023 fordelt på alder og kjønn.

Kjønnforskjellene her er interessante, særlig hvis spillerutvikling er hovedmotoren bak spilleroverganger. I perioden har det vært økt oppmerksomhet på jentefotball, med formål om å forbedre muligheter for utvikling. Det er mulig at dette funnet tyder på at spilleroverganger ikke har blitt så hyppig brukt som et virkemiddel for spillerutvikling blant jenter, at

profesjonaliseringen av jentefotballen ikke har kommet like langt som hos guttene, eller at jentene selv viser mindre interesse for klubbytter sammenlignet med guttene.

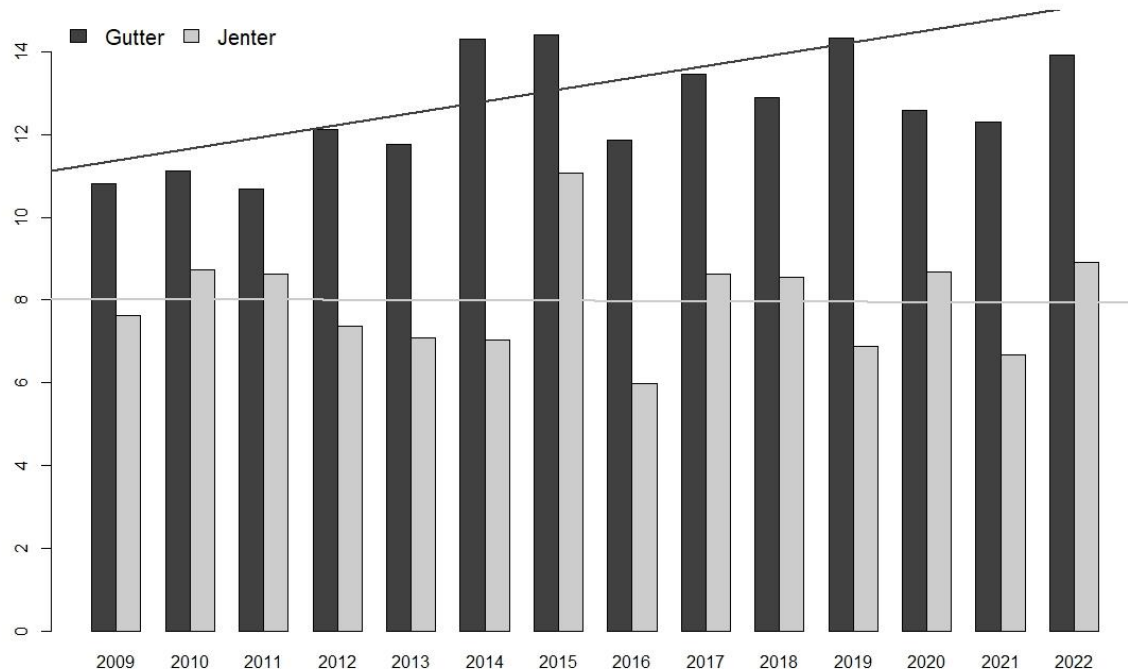
Utvikling i spilleroverganger over tid

Sentralt i denne rapporten er utviklingen av overgangsaktivitet over tid. Som Seippels rapport fra 2008 påpekte, var det en markant økning i antall spilleroverganger i Oslo, spesielt i ungdomsfotballen. Datasettet vi har tilgang til, viser også en økning totalt sett på ca. 33% (se Figur 2). Videre varierer antall overganger noe fra år til år i løpet av perioden. Datagrunnlaget gir ingen mulighet for å analysere mulige årsaker til denne variasjonen, men det er mulig å spekulere i om dette kan knyttes til hvordan ulike aktører opplever at mengden og type overgangsaktivitet er sterkt avhengig av hvilke enkeltpersoner som til enhver tid er i posisjon til å drive spillerrekruttering i de ulike klubbene i Oslo, spesielt blant toppklubbene. Det er imidlertid viktig å merke seg at dette kan handle om andre faktorer enn aktiv spillerrekruttering, for eksempel at hele lag flyttes til en ny klubb som en del av en sammenslåing.

Figur 2. Antall overganger per år, relativt til antall spillere mellom 13-19 år.

Hvis man ser samme på dataene fordelt etter kjønn, får man et enda mer nyansert bilde (se Figur 3). Igjen varierer antall overganger fra år til år for begge kjønn, og en liten nedgang i pandemi-årene for guttene. Når det gjelder endring over tid ser man bare en økning for guttene. Fra 2009 til 2022 er det ca. 3% flere guttespillere som bytter klubb per år, noe som tilsvarer en økning på ca. 32%. Samtidig ser vi at antallet overganger for jentene holder seg stabilt gjennom perioden. Diskusjonen rundt spilleroverganger handler i stor grad om det store antallet overganger, spesielt i ung alder. Analysene våre gir et mer nyansert bilde, og viser tydelig at denne opplevelsen i stor grad er påvirket av det som skjer i guttefotballen.

Figur 3. Endringer i andel overganger over tid for jente og gutter.

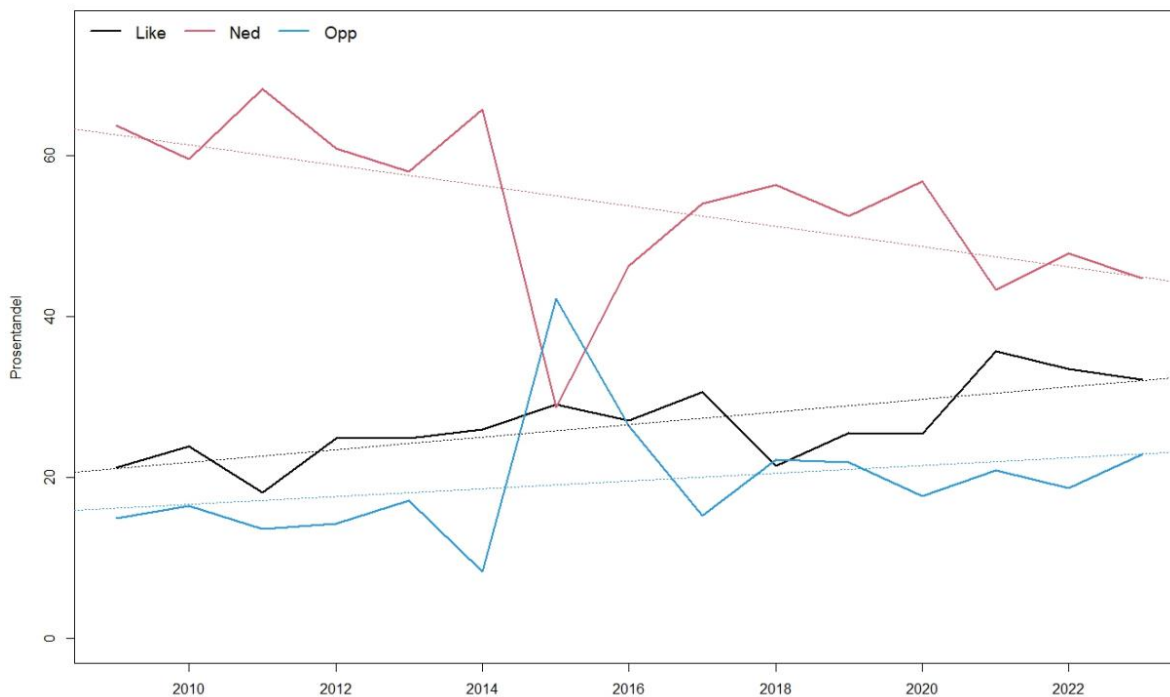
Mønstre i overgangene

Vi var interessert i å identifisere ulike mønstre i overgangene i perioden, og valgte derfor å fokusere på tre spesifikke momenter: (a) nivåbytte; (b) antall overganger per spiller; og (c) tidspunkt for overgangene. Nivåbytte handler om den sportslige nivåforskjellen mellom de to klubbene det byttes til og fra. For å klassifisere nivåbytte, delte vi overgangene inn i tre kategorier; (1) overganger mellom klubber på samme nivå; (2) overganger som representerer en økning i nivå; og (3) overganger som representerer en nedgang i nivå. Denne klassifiseringen

var basert på en rangering av klubbene i sin helhet², og reflekterte derfor ikke spesifikke lag involvert i hver enkelt overgang. Resultatene, presentert i Figur 4, 5, 6, og 7, viser ulike mønstre for jenter og gutter.

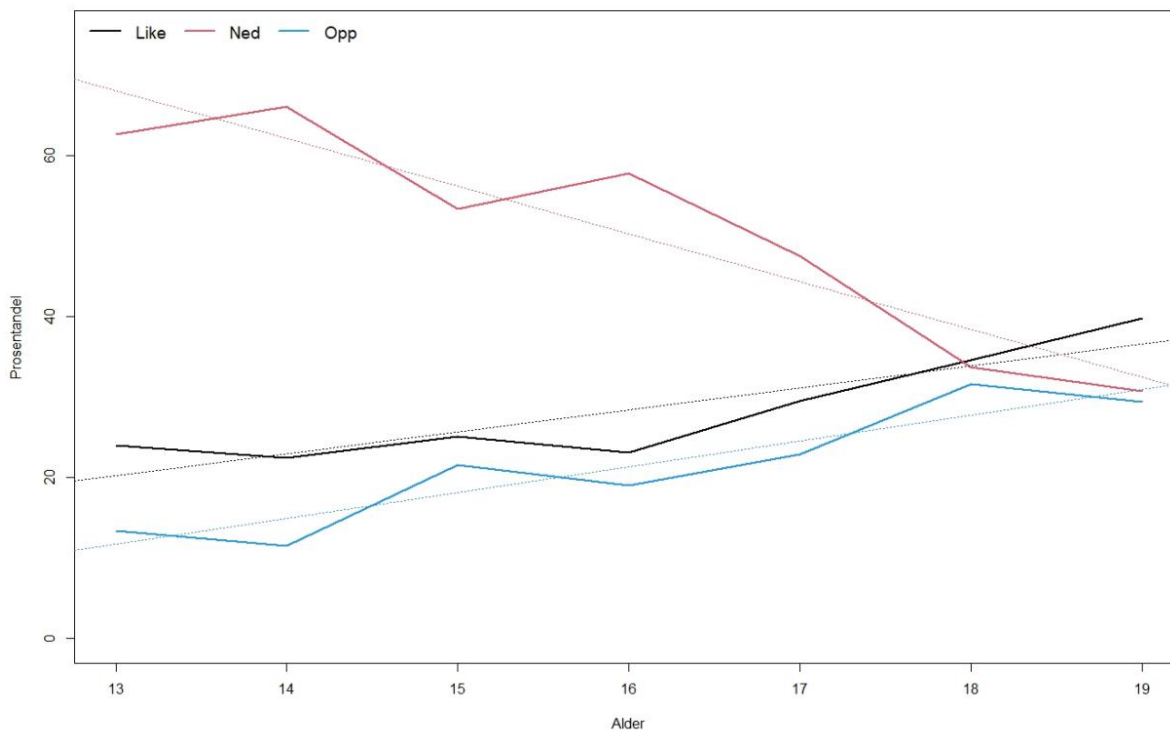
For jentene viser analysen at de fleste klubbyttene i denne perioden er til en klubb som anses som et nivå ned fra tidligere klubb, men de utgjør en mindre del av totalen overganger utover i perioden (Figur 4). Dette innebærer at det er færre jenter som bytter til et lavere nivå i 2022 sammenlignet med tidligere i perioden. Samtidig observerer vi en oppgang i antall overganger som er definert som en overgang til en klubb på tilnærmet samme nivå. Antall overganger til et høyere nivå holder seg stabilt i perioden. Disse trendene kan støtte en teori om at klubbytte ikke benyttes like hyppig for spillerutvikling i jentefotballen sammenlignet med guttefotballen. Alternativt kan det også bety at mens gutter i større grad rekrutteres til et høyere nivå, må flertallet av jentene som bytter klubb, gjøre det fordi de blir fravalgt av sin nåværende klubb og/eller velger å trappe ned aktiviteten. Dette vil være sannsynlig dersom klubbene som ofte har et høyt nivå på ungdomsnivå også er størst i antall barnefotballspillere.

² Vi klassifiserte alle klubbene som hadde vært aktiv med spilleroverganger i perioden 2009 og 2023 i forhold til tre nivåer: 1 = breddeklubb, 2 = utviklingsklubb (definert som klubber med et a-lag på et relativt godt nivå og stabilt gode ungdomslag) og 3 = toppklubb. Denne klassifiseringen ble utført separat for hvert kjønn, og klassifiseringen ble sendt til Oslo Fotballkrets for en faglig vurdering, som førte til noen justeringer. Klassifiseringen er inkludert som vedlegg i rapporten, se Vedlegg 2.

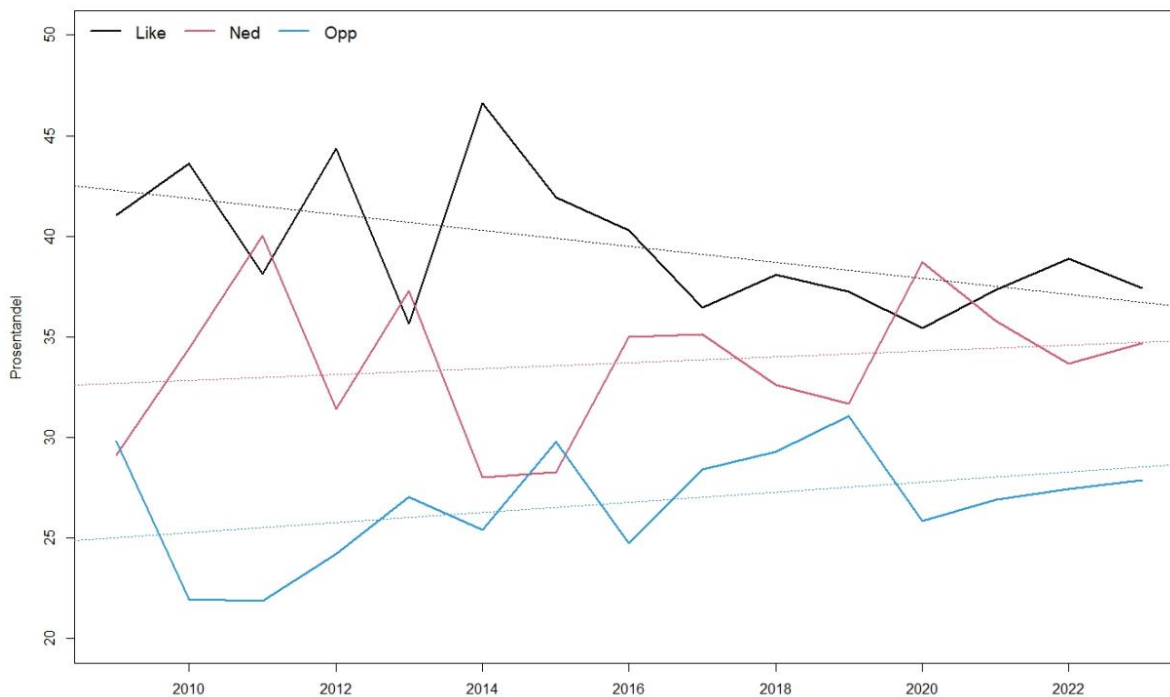
Figur 4. Overganger for jenter klassifisert etter nivåbytte i perioden 2009-2023.

Ytterligere analyser, presentert i Figur 5, viser noen trender for type overganger etter hvilken alder overgangene skjer ved. Mens antall overganger som klassifiseres som et nivå ned synker utover i ungdomsfotballen, stiger antall overganger som klassifiseres som et nivå opp og til tilnærmet samme nivå. Dette har nok sammenheng med at i det eldste gruppene vil nok flere og flere spillere droppe ut framfor å trappe ned.

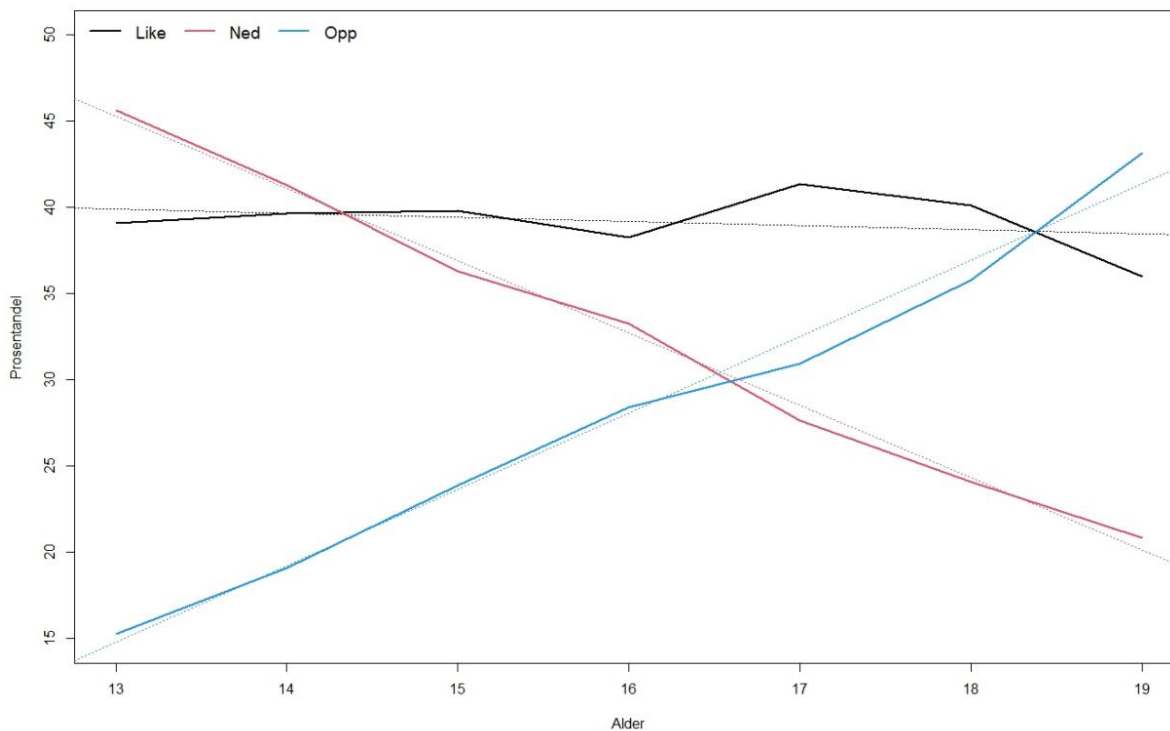
Figur 5. Overganger for jenter klassifisert etter nivåbytte ved ulike aldre i perioden 2009-2023.

Analysene fra guttefotballen viser at antall overganger til nivåer som er opp eller ned holder seg stabile i perioden, mens det er en marginal nedgang i overganger til tilnærmet likt nivå, selv om det likevel representerer flesteparten av overgangene (Figur 6). Til sammenligning med jentene er ikke forskjellene like store, og det er klare variasjoner i overgangsaktiviteten fra år til år, spesielt med tanke på overganger som er klassifisert som opp og ned.

Figur 6. Overganger for gutter klassifisert etter nivåbytte i perioden 2009-2023.

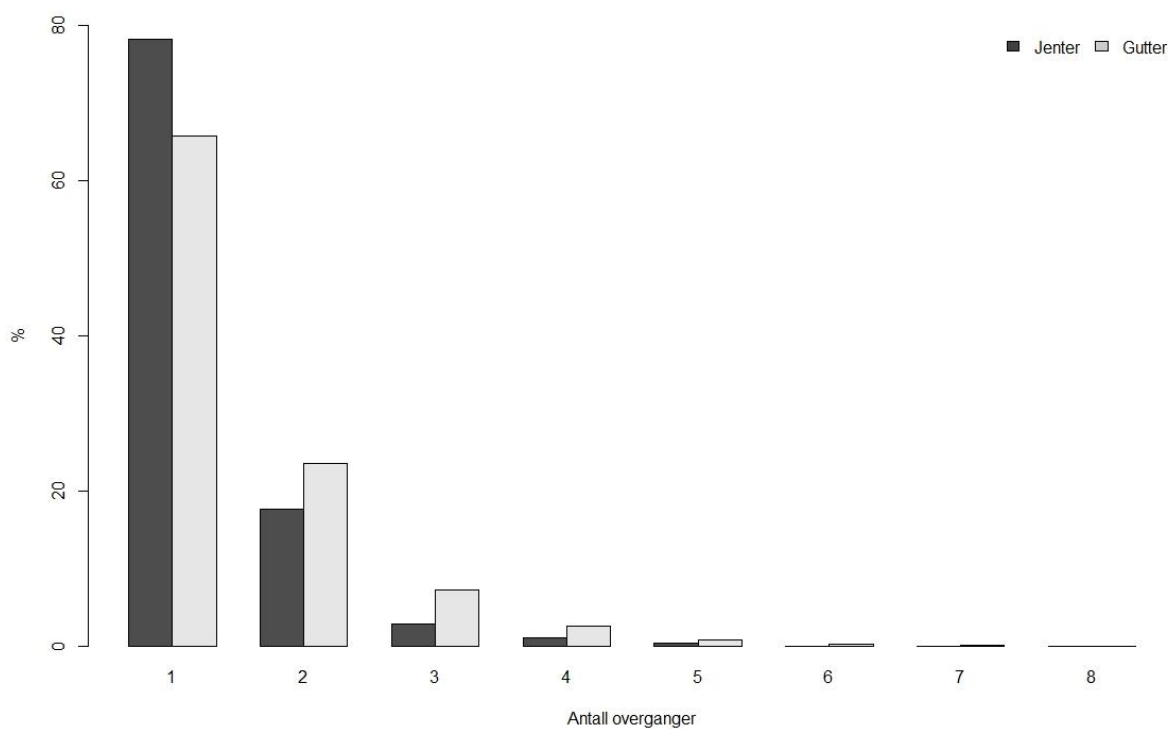
Videre observerer vi at klubbytter til tilnærmet samme nivå holder seg relativt konstant gjennom ungdomsfotballen og utgjør flertallet av overgangene fra 14-årsalderen til etter 18-årsalderen (Figur 7). Ved 13 år er det flest overganger som representerer et nivå ned, men disse avtar i antall etter hvert som spillerne blir eldre, mens overganger som representerer et nivå opp øker. Dette gir mening i lys av et spillerutviklingsperspektiv, da overganger nærmere senioralder ofte handler om å klatre i nivå.

Figur 7. Overganger for gutter klassifisert etter nivåbytte ved ulike aldre i perioden 2009-2023.

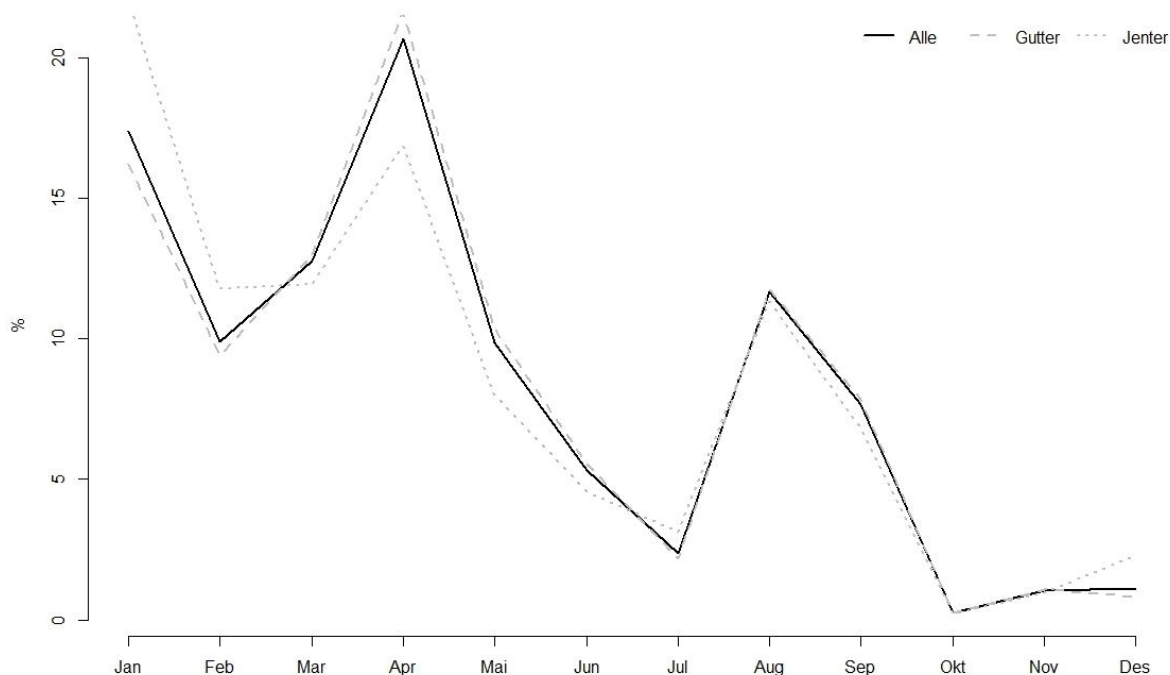
Det er viktig å anerkjenne de åpenbare svakhetene ved analysene av spilleroverganger og nivå, da noen av overgangen sannsynligvis er feildefinerte. For eksempel kan det være situasjoner hvor klubbene er like, men spesifikke årskull er spesielt sterke i en av klubbene, og dermed burde de aktuelle overgangene vært klassifisert som et nivå opp. Videre er det også flere klubber definert som lavere nivå, noe som øker muligheter for overganger ned eller til tilnærmet samme nivå. Til tross for disse svakhetene viser resultatene et tydelig mønster, som det er rimelig å tro vil stå seg også med mer detaljerte data.

Når det gjelder antall overganger per spiller, viser resultatene, presentert i Figur 8, at flertallet av de som melder overgang mellom 13 og 19 år gjør det bare en gang. Imidlertid er det fremdeles relativt mange som melder overgang flere ganger, og her er det også kjønnsforskjeller. Blant guttene er det flere som melder flere overganger sammenlignet med jentene. I perioden 2009 til 2023 har for eksempel 34,2 % av guttene som bytter klubb, byttet klubb mer enn én gang, mens det samme tilsvarende tallet er 17,6 % for jentene. Dette betyr i praksis at over 5000 ungdommer har byttet klubb flere ganger i løpet av sin ungdomstid.

Figur 8. Andel spillere som har vært involvert i ulike antall overganger, fordelt på kjønn.

Tidspunktet på året for spillerovergangene er også av interesse, da det kan gi en indikasjon på hvilke typer overganger som vanligvis gjennomføres. I Figur 9 observerer vi en tydelig variasjon i månedene hvor overgangene typisk skjer.

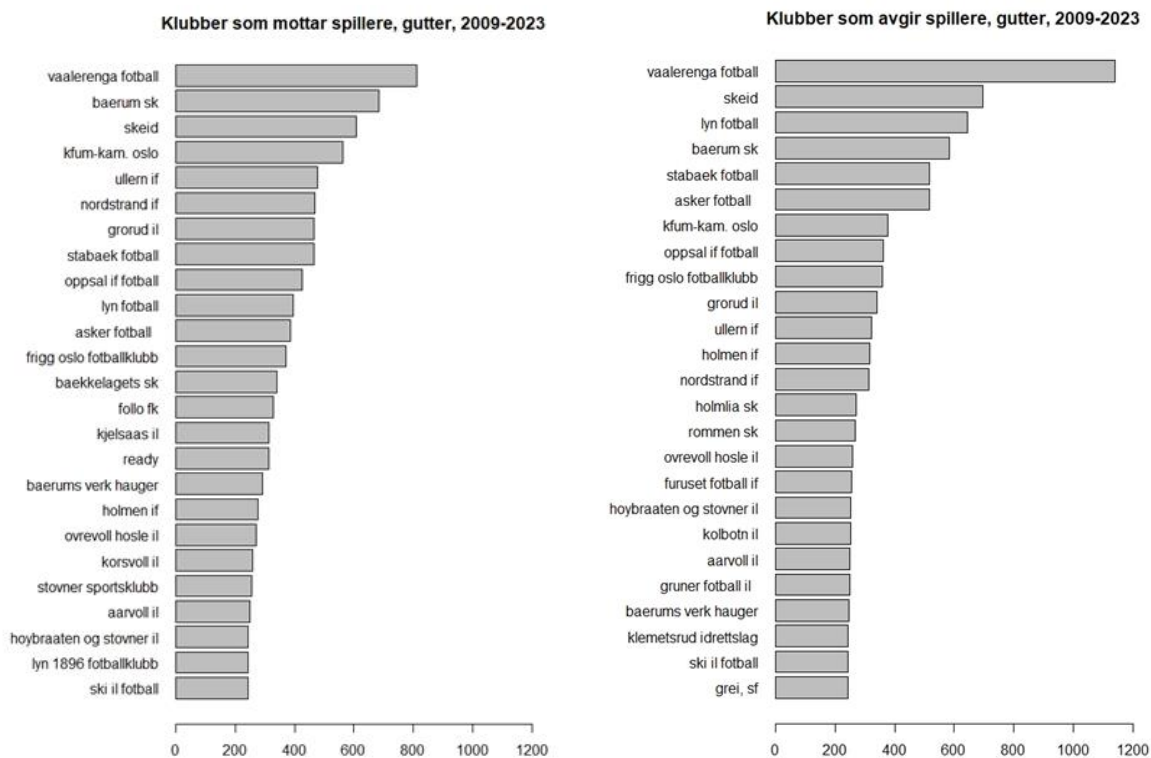
Figur 9. Tidspunktet på året for overganger, basert på tall fra 2009 til 2023.

Det er en topp rundt april, noe som samsvarer med oppkjøringen til ny sesong. En annen, mindre topp ses i august. Dette er interessant ettersom det kan reflektere starten på et nytt skoleår, og dermed begynnelsen på ungdomsskole eller videregående skole. I midlertidig ville det vært forventet at hvis det å begynne på ny skole, og dermed få nye venner, førte til overganger, ville dette skje noe senere enn rett før eller helt i begynnelsen av skoleåret. Det er

derfor mer sannsynlig at denne toppen er knyttet til seriesystemet, og at opprykk og nedrykk til høstsesongen stimulerer til flere overganger. Samlet sett, derfor, tyder disse mønstrene på at overgangene i stor grad skyldes sportslig aspekter, men igjen ser vi kjønnsforskjeller, da det er noe flere gutter som melder overgang i april.

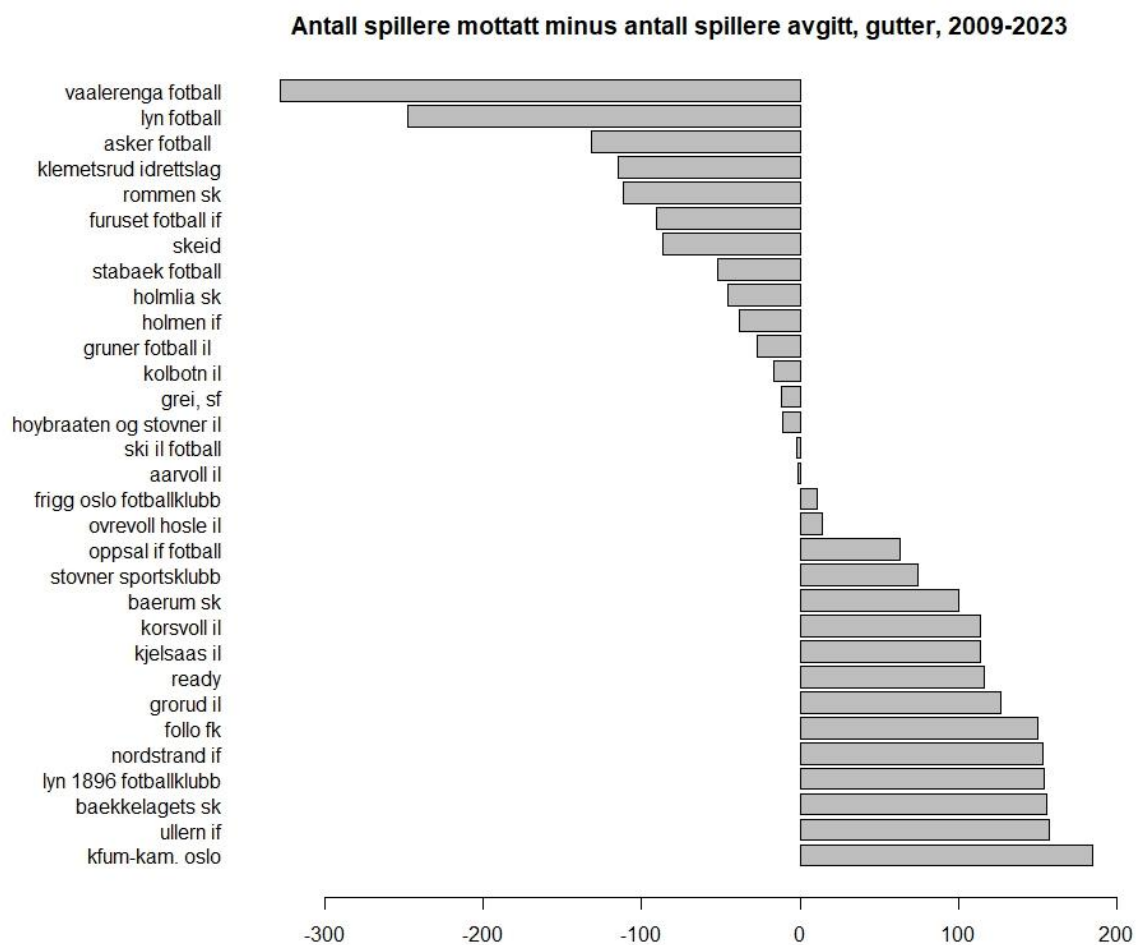
Klubber

Et spennende aspekt ved spilleroverganger er hvilke klubber som er mer eller mindre involvert i overgangsaktiviteten, og Figur 10 og 11 viser hvilke klubber som i perioden 2009 til 2023 har mottatt og mistet flest guttespillere.

Figur 10 og 11. Rangering av klubbene som mottar flest spillere (10) og avgir fleste spillere (11) i perioden 2009-2023.

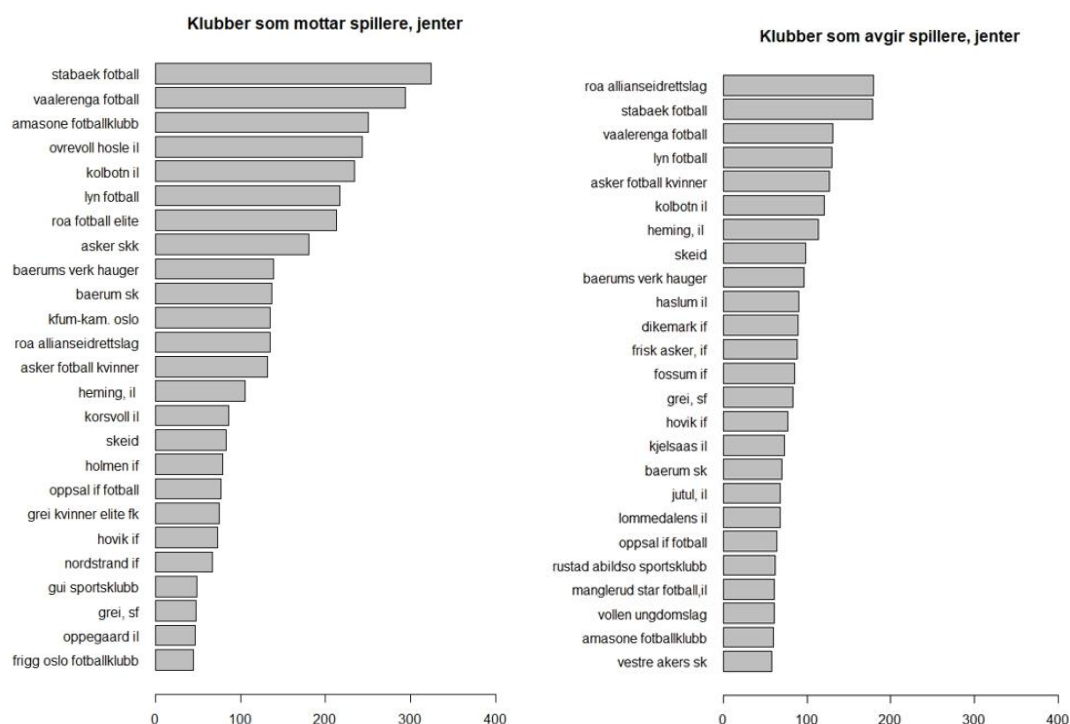
Det er bemerkelsesverdig at flere klubber både mister og mottar mange spillere, noe som illustreres tydelig av Vålerenga Fotball, som ligger øverst på begge listene. Derfor var det hensiktsmessig å se på netto spilleroverganger, altså antall spillere mottatt minus antall spillere avgitt. Dette gir et annet bilde, som fremkommer i Figur 12.

Figur 12. Oversikt over nettoregnskap for klubbene i Oslo, basert på mottatte og avgitte guttespillere i perioden 2009-2023.

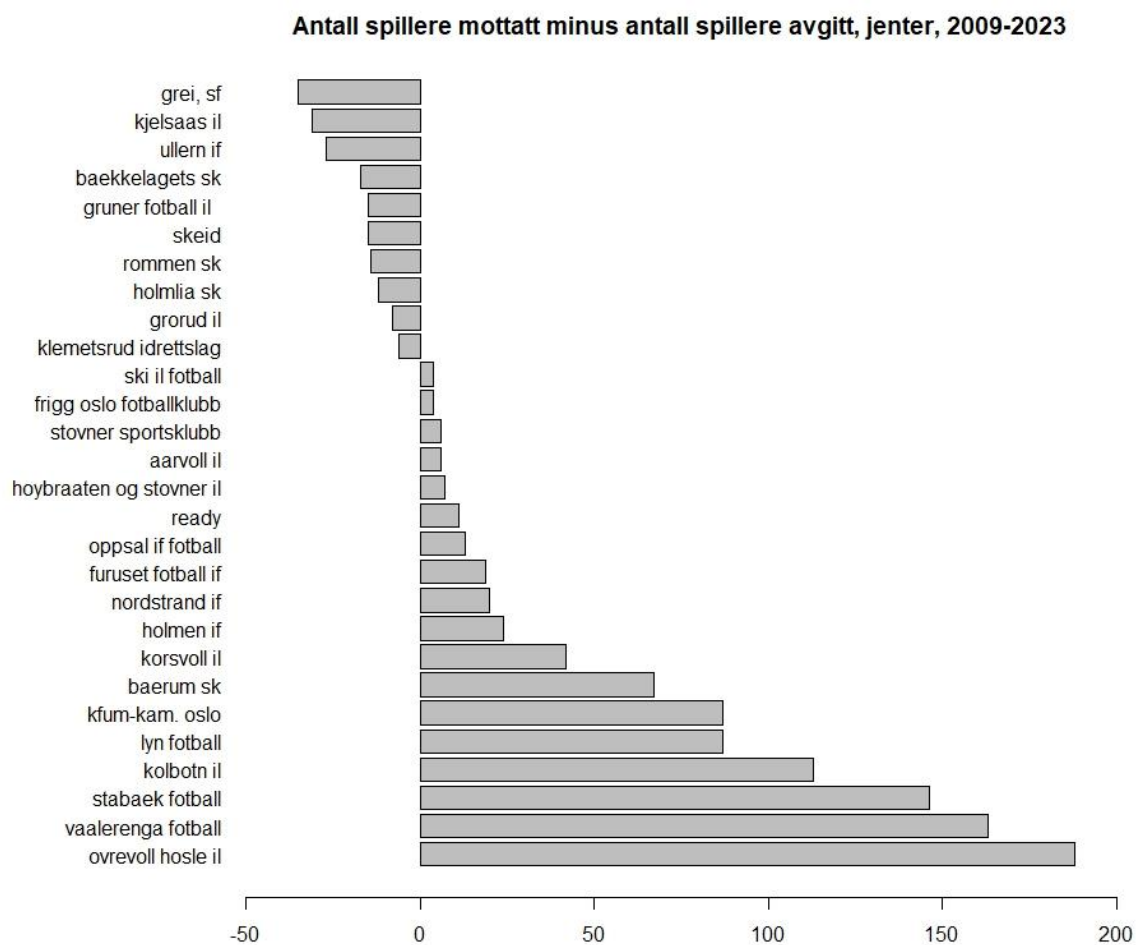
Det er tydelig at noen klubber ender i overskudd, som for eksempel Follo, KFUM, Ullern og Nordstrand. På den andre siden er det klubber som ender i underskudd, men av litt ulike årsaker. Vålerenga Fotball ender i underskudd fordi selv om de mottar mange spillere, avgir de likevel flere spillere. På den andre siden har man klubber som Rommen og Holmlia som får et underskudd fordi de stort sett bare avgir spillere.

Sammenligner vi med tilsvarende oppsett for mottak og avgivelse av jentespillere, som presentert i Figur 14 og 15, ser vi at det litt forskjellige klubber som er involvert i overgangsaktiviteten i jentefotballen sammenlignet med guttefotballen. Likevel, igjen ser vi at noen av klubbene som mottar mange spillere er også klubber som avgir mange spillere.

Figur 13 og 14. Rangering av klubbene som mottar (13) og avgir (14) flest jentespillere i perioden 2009-2023.

Nettoregnskapet gir oss på mange måter et enklere bilde av situasjonen (se Figur 15). Som Seippel (2008), ser vi at visse klubber dominerer jentefotballen i stor grad. Det er verdt å merke seg at flertallet av disse klubbene er lokalisert på vestkanten av Oslo eller i områder med innbyggere med relativt høy sosioøkonomisk bakgrunn.

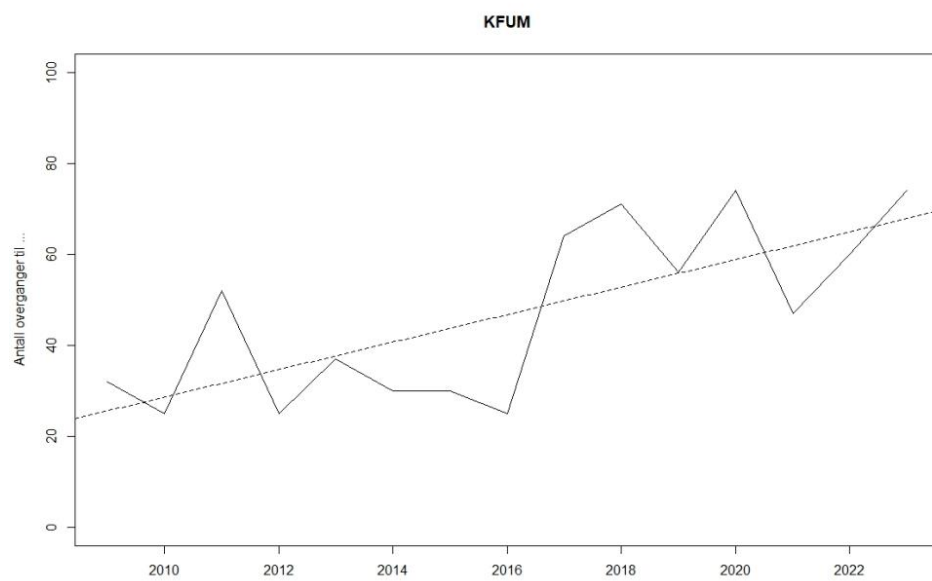
Figur 15. Oversikt over nettoregnskap for klubbene i Oslo, basert på mottatte og avgitte jentespillere i perioden 2009-2023.

Overgang til toppklubb

Mye av diskusjonen om spilleroverganger dreiser seg om overganger til og fra toppklubber i guttefotballen. Vi ønsket derfor å utforske dette nærmere. I løpet av perioden identifiserte vi

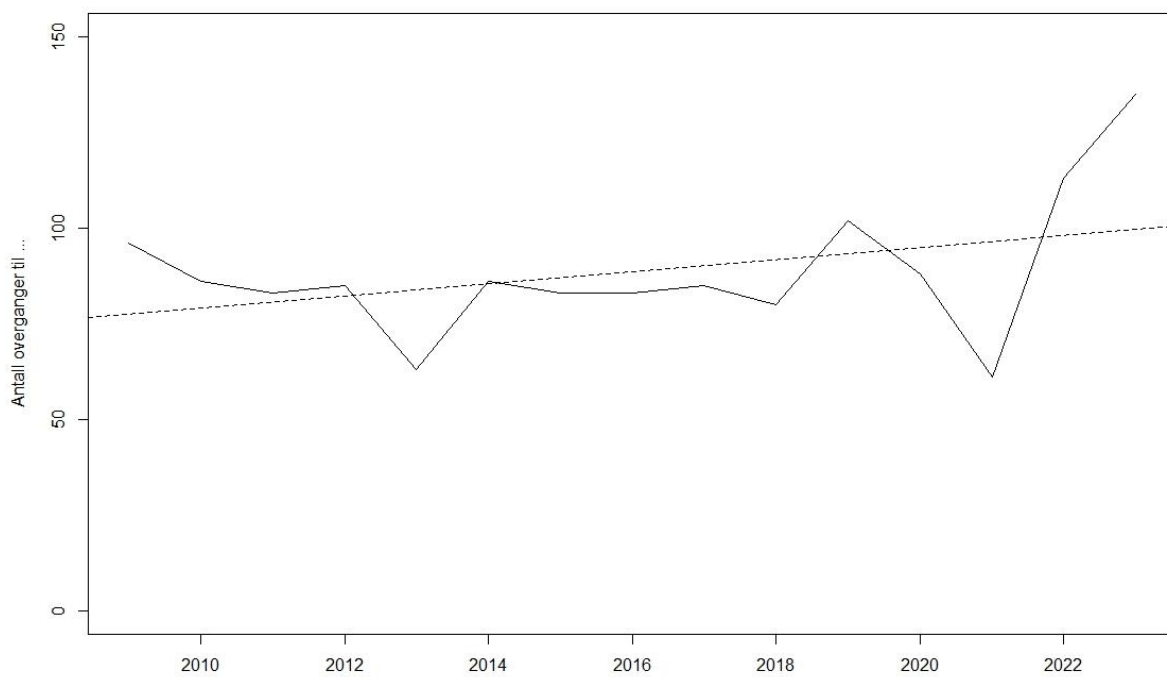
tre mer eller mindre stabile toppklubber³: Stabæk, KFUM og Vålerenga. Når det gjelder antall overganger, ser vi en økning i antall overganger til KFUM (Figur 16), men en liten nedgang for Stabæk og Vålerenga (se Figur 20 og 21). Det er også betydelige variasjoner mellom årene når det gjelder hvor mange spillere klubbene henter i løpet av et kalenderår. Dette kan igjen støtte oppfatningen om at rekrutteringen til toppklubbene er personavhengig og vil derfor variere. Det kan også gjenspeile nivåforskjeller mellom ulike årskull innad i disse klubbene, som kan enten øke eller redusere behovet for aktiv rekruttering til enhver tid.

³ Stabæk og Vålerenga har vært toppklubber i hele perioden, mens KFUM ikke var toppklubb før i 2016 (et enkelt år), og så stabilt fra 2019 til 2023. Derfor er KFUM per definisjon ikke en toppklubb i perioden 2009-2015, og heller ikke i 2017 og 2018.

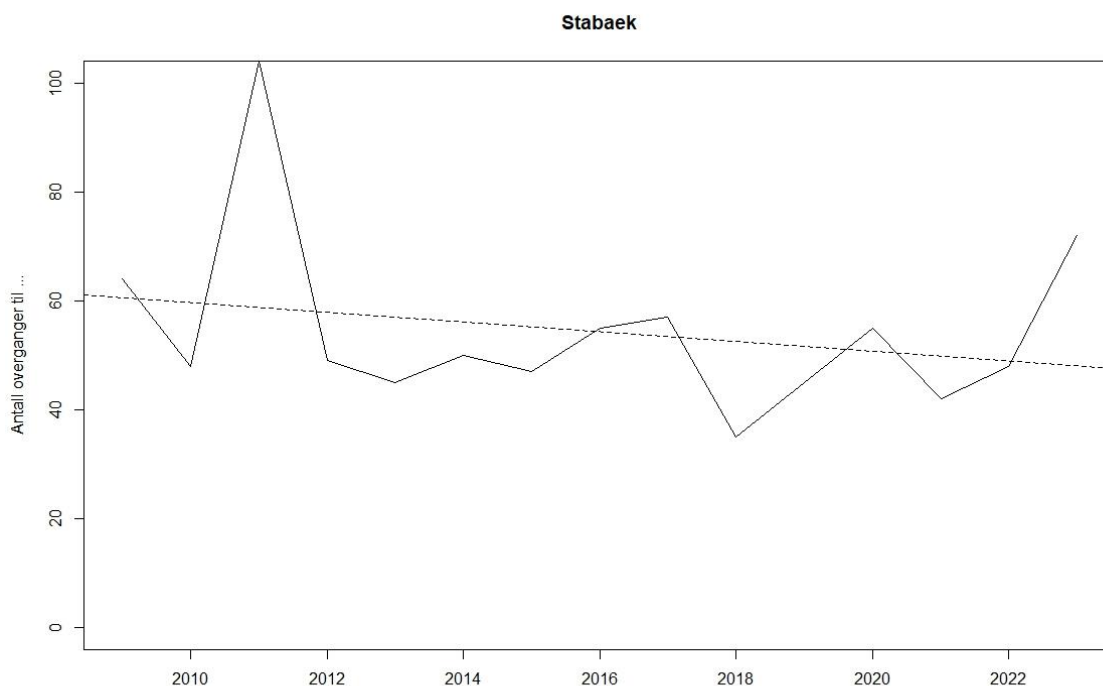

Figur 16. Antall overgang av guttespillere mellom 13 og 19 år til KFUM i perioden 2009-2023.

VIF

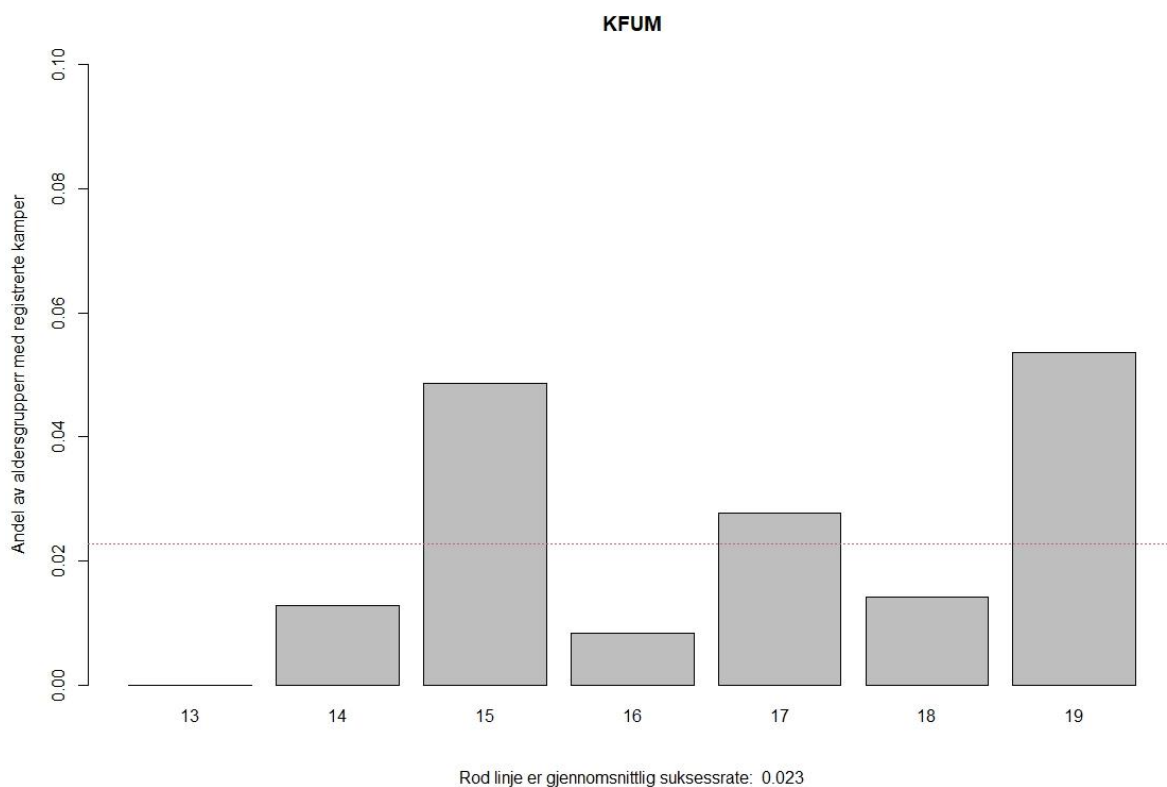
Figur 17. Antall overgang av guttespillere mellom 13 og 19 år til Vålerenga i perioden 2009-2023.

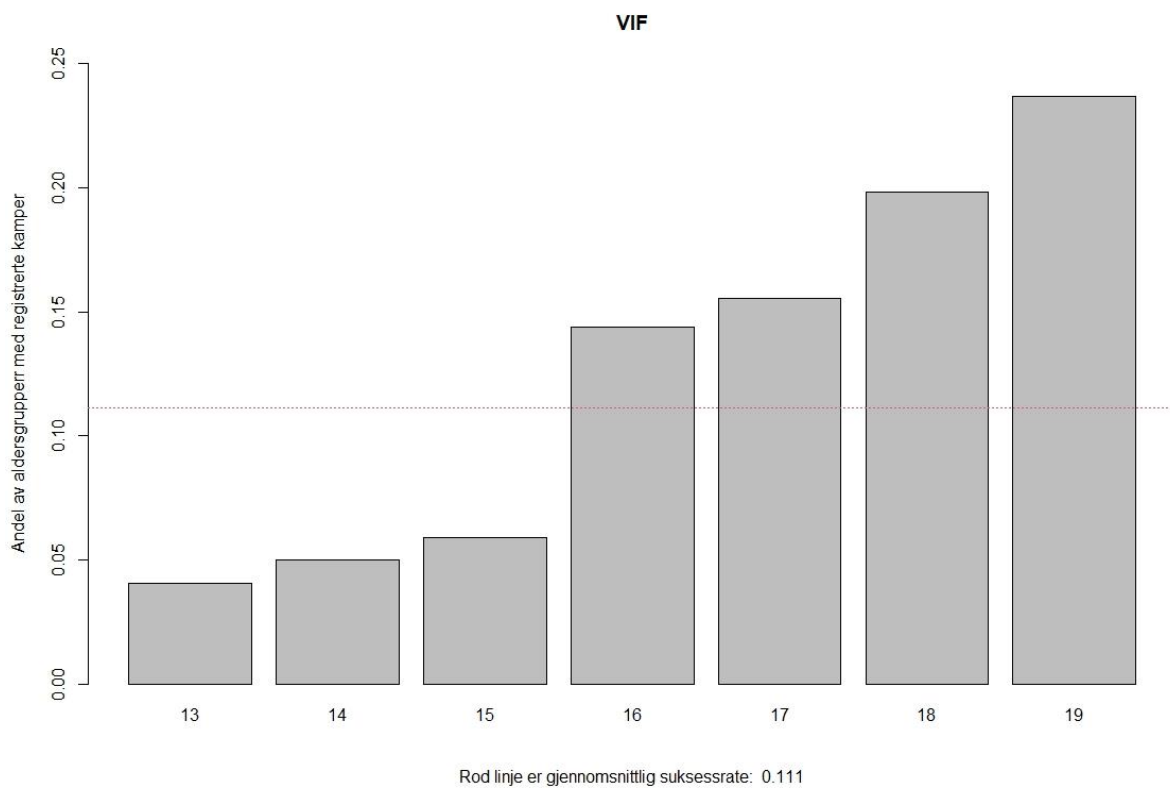
Figur 18. Antall overgang av guttespillere mellom 13 og 19 år til Stabæk i perioden 2009-2023.

Mye av diskusjonen rundt overgangsaktiviteten til toppklubbene handler om spillerutvikling og når spillere drar til disse klubbene. Derfor ønsket vi å se hvordan det har gått med spillere som har meldt overgang til en toppklubb i perioden. Vi trakk ut alle disse spillerne og undersøkte hvem som har en eller flere registrerte kamper på toppnivå, definert som eliteserien eller førstedivisjon. Fra dette kunne vi regne ut hvor mange som får kamper på toppnivå, etter hvilken alder de meldte overgang til en toppklubb, samt suksessraten til de tre klubbene, når det gjelder å utvikle spillere til toppnivå. I Figur 19, 20 og 21 ser vi andelen av spillere som får registrerte kamper på toppnivå fordelt etter hvilken alder de meldte overgang til henholdsvis

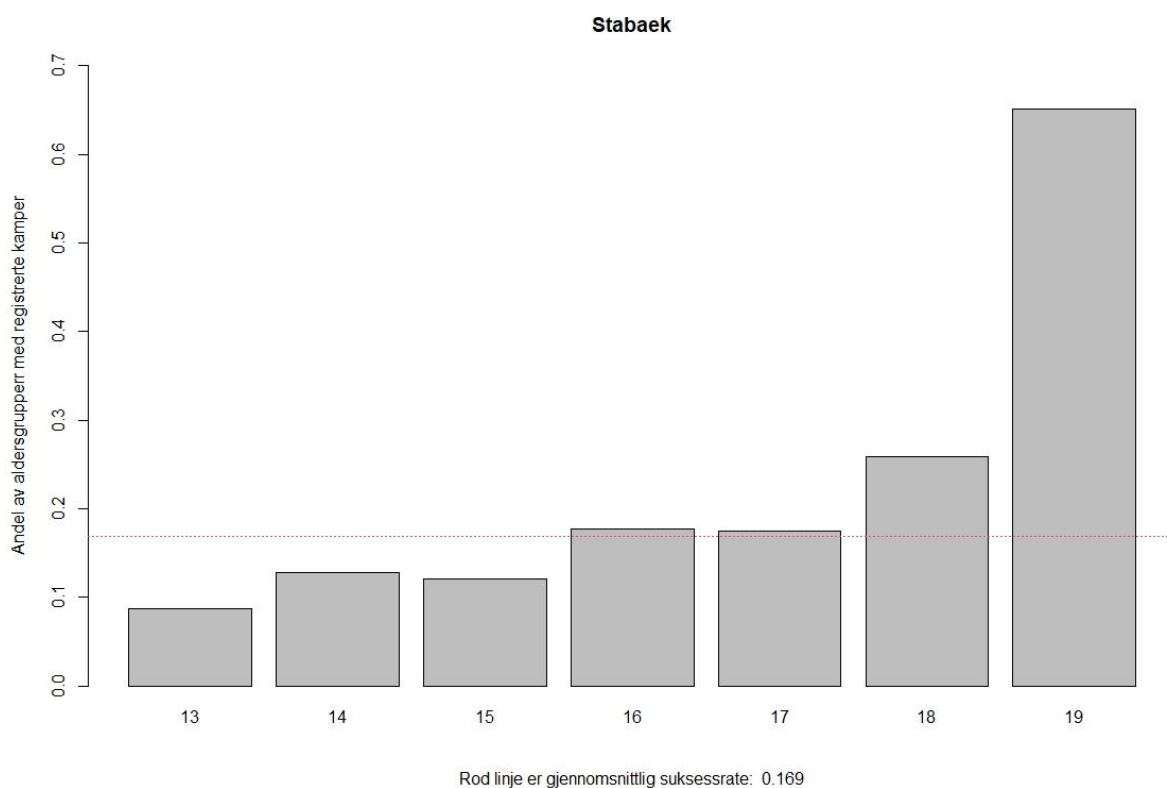
KFUM, Vålerenga og Stabæk. Her er tendensen ganske lik for alle klubbene, hvor det er tydelig at andelen er større for de som kommer til toppklubbene senere.

Figur 19. Andel spillere som får kamper på toppnivå, basert på alderen ved overgang til KFUM.

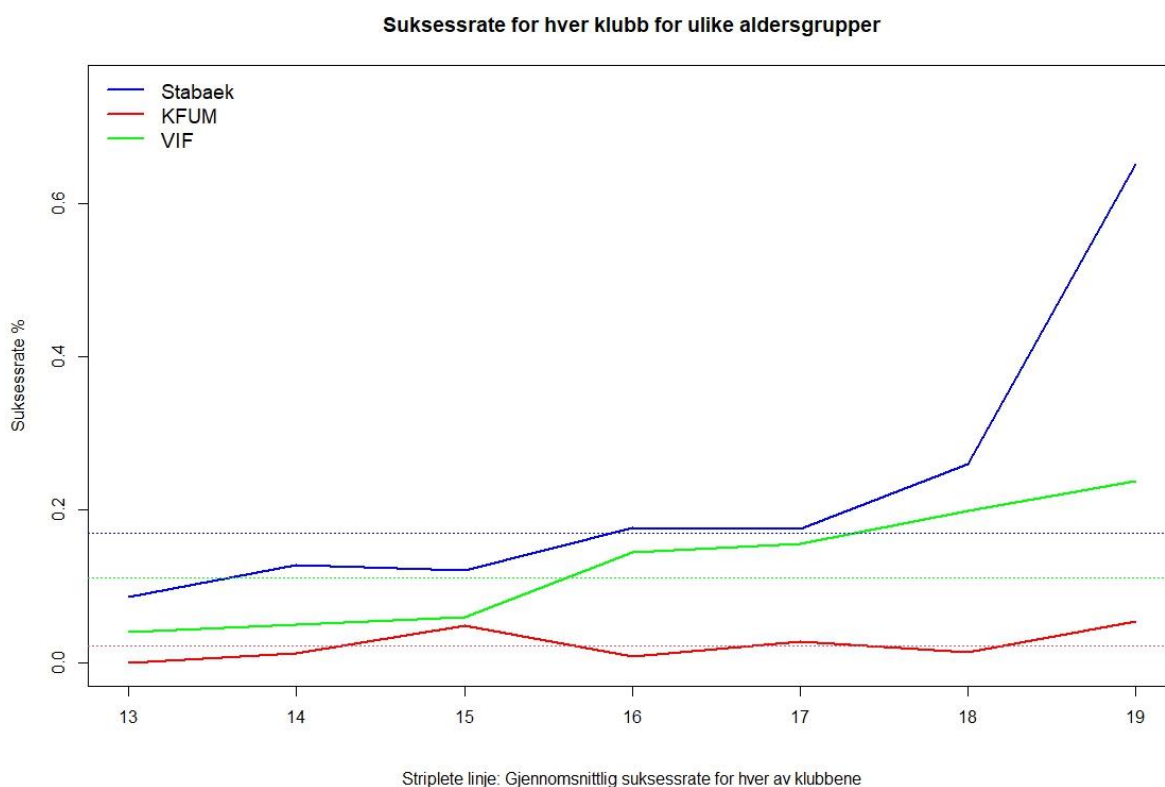
Figur 20. Andel spillere som får kamper på toppnivå, basert på alderen ved overgang til Vålerenga.

Figur 21. Andel spillere som får kamper på toppnivå, basert på alderen ved overgang til Stabæk.

I forhold til suksessraten, definert som andelen spillerne fra de tre klubbene som ender opp med en eller flere registrerte kamper på toppnivå, ser vi at dette varierte i løpet av perioden. Likevel er det et klart mønster hvor Stabæk har den høyeste suksessraten, etterfulgt av Vålerenga og deretter KFUM (se Figur 22). Konkret viser tallene at Stabæk har en suksessrate på 17 %, etterfulgt av Vålerenga med 11 % og KFUM med 2 %. Det vil si at 17 % av spillerne som melder overgang til Stabæk ender opp med kamper på toppnivå. Disse analysene må også ses i lys av antall overganger totalt sett, der Vålerenga har flest, etterfulgt av Stabæk og deretter KFUM, som har betydelig færre enn de to andre. KFUM har i midlertidig ikke vært en toppklubb

i store deler av denne perioden, så det kan være mer relevant å vurdere tallene for Stabæk og Vålerenga.

Figur 22. Suksessrate for Stabæk, KFUM og Vålerenga fordelt etter når spillerne melder overgangen til klubben.

Tallene som danner grunnlaget for analysen av overganger til toppklubber har åpenbare begrensninger, spesielt med tanke på hvordan vi har definert det å nå toppnivå, i tillegg er ikke de som har nådd toppnivå uten å melde overgang til en toppklubb i ungdomsårene representert. Vi vet derfor ikke hvilke typer klubber disse kommer fra. Til tross for disse begrensningene, fremkommer et interessant mønster som fortjener videre undersøkelse, da det er en indikasjon på at det er en sterkere sammenheng mellom å melde overgang til en

toppklubb og å nå toppnivå når man melder overgang senere i tenårene. Selv om dette kanskje ikke er overraskende, virker det som om det er et skille ved rundt 15 årsalderen.

Kapittel 6. Diskusjon

Basert på intervjuer med sentrale aktører og statistikk på spilleroverganger har denne rapporten hatt som formål å undersøke overgangsaktivitet i ungdoms fotballen i Oslo. Det ble registrert totalt 23 308 overganger i perioden blant ungdomsspillere mellom 13 og 19 år, med et gjennomsnitt på 1554 årlig. Dette betyr at om lag 11% av ungdomsspillere i Oslo bytter klubb hvert år. Det har vært en generell økning i andel spilleroverganger i Oslo, men da blant guttene, og det er tydelige variasjoner i antall overganger fra år til år.

Alle informantene vi snakket med opplever overgangsaktivitet i ungdoms fotballen som problematisk. Utviklingen må ses i sammenheng med profesjonalisering og kommersialisering av ungdoms fotballen, noe som kan gjøre at mange ulike aktører har interesser i å identifisere, rekruttere og utvikle spillere til egen klubb eller utviklingstilbud (Till & Baker, 2020). Selv om dette på den ene siden kan bidra til gode utviklingsmiljøer med kompetente trenere, og speiler trender i internasjonal fotball, viser nyere forskning tydelig hvordan markedslogikkens inntog i barne- og ungdomsidrett også kan føre til en rekke negative konsekvenser for barn og unges læring, utvikling og prestasjon (Dowling et al., 2020; Karlsson et al., 2023; Ojala, 2020). Særlig er muligheten for å bli vraket fra laget problematisk for trivsel, motivasjon og sosial utvikling blant unge spillere (Clarke et al., 2018; Wrang et al., 2023).

Gjennom intervjuene fremkommer det at informantene opplever at akademiklassifiseringen, som har som mål å insentivere klubbene til å drive talentutvikling, øker presset på spilleroverganger til toppklubbene. I akademiklassifiseringen vurderes klubbene

basert på rekrutteringsstrategier, inkludert rekruttering og utvikling av egne spillere med potensiale for videresalg (NTF, 2022). Poeng tildeles til klubbene for spillere de har utviklet fra de fyller 12 til 21 år (UEFA standard), og lengre klubbtilhørighet gir høyere poeng (NTF, 2022). Spillersalg har blitt en betydelig og økende inntektskilde for norsk fotball, spesielt for spillere i aldersgruppen 18-19 år (NTF, 2022). Dette, kombinert med høyere poengskår i akademiklassifisering, som også gir økonomisk gevinster og markedsføringsverdi i seg selv, motiverer toppklubbene til å rekruttere spillere allerede fra 12 års alderen.

Forretningsmodellene i kommersiell fotball påvirker dermed spilleroverganger i ungdomsfotballen. Det er viktig å erkjenne at slike målstyringsverktøy skaper både muligheter og utfordringer, blant annet mer byråkrati og overvåkning, og mindre autonomi og økt press på inntrykkshåndtering for klubber, trenere og spillere (O’Gorman et al., 2020). Den norske akademiklassifisering er også blitt studert og kritisert for å være resultatorientert og ha manglende vektlegging av spillernes læringsprosesser, personlig utvikling og trivsel (Nilsen et al., 2024). Dette står i kontrast til moderne pedagogisk forskning og prinsipper for talentutvikling. Derfor er det viktig å være bevisst hvordan målstyringsverktøy påvirker spilleroverganger i ungdomsfotballen, med ringvirkninger for trenere og spillere i større og mindre klubber.

I vårt materiale er det tydelig at økt spillermobilitet fører til et krysspress der spillere konkurrerer om et begrenset antall plasser i foretrukne klubber, mens klubber konkurrerer om et begrenset antall foretrukne spillere. Dette understøttes av analysene som viser at mange spillere har gjentatte overganger, spesielt blant gutter. Endringer i idrettens

meningsdimensjoner oppstår når fotballspillere føler press for å vise bestemte holdninger, følelser og atferd for å bli eller forbli rekrutterbare, eller å ikke bli valgt bort, og dette er knyttet til flere negative psykososiale konsekvenser (Cushion & Jones, 2014; Hickey & Roderick, 2017). Flere av informantene beskriver hvordan konkurransesituasjonen fører til en alvorliggjøring av idretten. Overdreven konkurranse og seriøsitet i idretten er blant de vanligste årsakene til at ungdom velger å slutte med idrett i Oslo; og må ses i sammenheng med andre vanlige årsaker som mangel på et passende tilbud i egen klubb, mangel på opplevd ferdighet, negative erfaringer med trenere og ledere, og sosial mistriksel (Back et al., 2022; Persson et al., 2019; Seippel & Bergesen Dalen, 2024). Et økende press på spilleroverganger i ungdomsfotballen kan derfor virke uhensiktsmessig dersom målet er å holde flere barn og ungdom i fotballen lenger. Dessverre er det ikke mulig å konkludere om frafall basert på det empiriske arbeidet i denne rapporten, men det er svært viktig å knytte tallene for overganger, og modeller for spillerutvikling til frafallsstatistikken for å kunne si mer om dette i fremtiden.

Selv om trenere og ledere i toppklubbene ikke eksplisitt begrunnet aktiv rekruttering med formål om talentidentifisering, er det tydelig at den underliggende logikken baserer seg på troen om at det er nødvendig å samle de beste spillerne for å tilby optimal utvikling. På en annen side legger trenere og ledere fra mindre klubber, samt spillere og foreldre generelt, vekt på flere andre viktige aspekter for å fremme god talentutvikling. Det er viktig å merke seg at oversiktsstudier på talentutvikling entydig dokumenterer at tidligere intensivering av trening og konkurranse kjennetegner de beste spillerne i ungdomsalderen, mens en langsommere intensivering av trening og konkurranse, inkludert internasjonale kamper, kjennetegner de

beste spillerne på toppnivå (Barth et al., 2022; Güllich & Barth, 2023; Herrebrøden & Bjørndal, 2022). En nylig publisert studie som undersøkte karriereforløpene til spillere som deltok i verdensmesterskapet i Qatar i 2022, dokumenterte at mange spillere ikke er en del av toppklubbens akademisystem før sent i ungdomsårene, og at dette er kulturelt og betinget (Platvoet et al., 2023). Dette viser variasjonen i karriereforløp til toppnivå og understøttes ytterligere av analysene våre, som viser en sterkere sammenheng mellom å melde overgang til en toppklubb og å nå toppnivå senere i tenårene. Et økende press på spilleroverganger i ungdomsfotballen er derfor ikke nødvendig hvis målet er god talentutvikling.

De fleste unge spillerne som ble intervjuet, valgte å bytte klubb på grunn av ønsket om et bedre sportslig tilbud. Samtidig spilte det sosiale miljøet også en vesentlig rolle i beslutningsprosessen og spillernes trivsel etter overgangen. Erfaringene med overgangene varierte blant spillerne, der noen opplevde økt engasjement og tilgang til bedre treningsmuligheter i ny klubb, mens andre hadde mer negative opplevelser preget av urealistiske løfter og mangel på sosial inkludering. Dette understreker viktigheten av at klubber og trenere fokuserer på å tilfredsstille spillernes psykososiale behov i tillegg til det sportslige, og gir spillere muligheter til å bygge varige vennskap og relasjoner, der trygghet og trivsel står sentralt. Det er også godt dokumentert at ivaretagelsen av spilleres psykososiale behov er viktig for effektiv toppspillerutvikling i fotball (Gledhill et al., 2017). Dette kan være utfordrende å oppnå når spillere konkurrer om et begrenset antall plasser og risikerer å bli vraket etter sesongen (Taylor et al., 2022). Et økende press på spilleroverganger i ungdomsfotballen er derfor problematisk hvis målet er å ivareta et godt psykososialt miljø.

Et viktig resultat var hvordan ressurssterke foreldre spilte en avgjørende rolle som støttespillere for vellykkede overganger. De bidro med oversikt og et nettverk som muliggjorde overgangene, ga råd i beslutningsprosesser, og støttet i vanskelige perioder, samtidig som de håndterte logistikken og transporten. Deres rolle overlapper i stor grad med den trenere har for talentfulle utøvere (Skrubbeltrang et al., 2021). Selv om foreldrenes betydning i unge utøveres idrettskarrierer har vært dokumentert i lang tid (Côté, 1999), var det påfallende hvor sentrale foreldrene var i alle faser av spilleroverganger. Deres involvering må ses i sammenheng med normaliseringen av ungdomsidretten som en arena der foreldre kan bygge følelsesmessige bånd med sine barn og fremme deres utvikling, samt endrede forventninger til foreldrerollen (Stefansen et al., 2018). Selv om foreldrenes involvering ble sett på som positiv for vellykkede spilleroverganger, kan den også forsterke klasseforskjeller mellom barn fra ressurssterke og mindre ressurssterke familier, også utover forhold knyttet til økonomi, når spillerne må konkurrere om gode utviklingsmuligheter i overgangsmarkedet (Espedalen & Seippel, 2022). Et økende press på spilleroverganger i ungdomsfotballen er derfor ikke hensiktsmessig i et mangfolds- og inkluderingsperspektiv.

Rapporten viser at rekrutteringsmetoder i ungdomsfotballen varierer. Mange spillere og foreldre tar selv initiativ til klubbytte gjennom prøvespill, mens mange klubber er svært aktive i bruk av utviklingstiltak som sone- og kretslag for rekruttering. Dette reiser bekymring, da effekten og legitimiteten av slike tiltak avhenger av de supplerer klubbaktiviteten (Bjørndal et al., 2017), og at klubbene har tillit til at NFF ivaretar deres interesser når de nominerer og tilrettelegger for deltakelse for spillerne.

Selv om analysene i denne rapporten ikke tillater en tilstrekkelig systematisk undersøkelse av kjønnsforskjeller, antyder resultatene at spilleroverganger og opplevelsene av disse varierer mellom gutter og jenter. Det er betydelig flere overganger for gutter enn for jenter, med en økning i antall overganger fra 13 til 15 års alderen. Dette kan indikere mindre bruk av spilleroverganger som et virkemiddel for spillerutvikling i jentefotballen sammenlignet med guttefotballen. Andre studier dokumenterer at norsk ungdomsfotball er preget av kjønnsforskjeller både når det gjelder tilgang til ressurser og i form, innhold og oppfatninger om jente- og guttefotball som barna sosialiseres inn i (Eliasson, 2015; Persson et al., 2020). Dette er et viktig område for fremtidig forskning og kartlegging.

Til sist er det tydelig at aktørene opplever ungdomsfotballen i Oslo som sterkt preget av et resultatfokuseret klima, der normative ferdigheter og umiddelbare prestasjoner verdsettes høyt, til tross for at dette kan føre til lavere trivsel og høyere prestasjonsangst blant ungdomsspillere (Gjesdal et al., 2019). Det er gjengs enighet hos trenerne og lederne om at også spillere og foreldre bidrar til å forsterke fokuset på prestasjon og resultat. Likevel virker det paradoksalt å forvente at spillerne og foreldrene skal ha fokus på mestring og utvikling, og i den sammenheng være lojale mot klubber som svært aktivt rekrutterer spillere basert på normative ferdigheter. Det er også nærliggende å tro at klubber og spillere-foreldre forsterker hverandre: klubbens interesse for nye spillere bidrar til uro blant spillere og foreldre, og den resulterende uroen og legitimerer og forsterker klubbens interesse for nye spillere. Og med en økt profesjonalisering og insentivering fremstår det derfor nesten like paradoksalt å forvente at

klubber skal verdsette mestring og utvikling, når systemet så tydelig belønner dem på bakgrunn av normative resultater, her og nå.

Kapittel 7. Avslutning

Det empiriske grunnlaget for denne rapporten, basert på intervjuer og tallmateriale, avdekker et økende press på spilleroverganger i ungdomsfotballen. Det er helt tydelig at dette skaper bekymring blant aktører fra både topp- og breddeklubber. Fokuset på spillerutvikling og aktiv rekruttering understreker behovet for å finne en balanse mellom rekruttering og opprettholdelse av tilstrekkelige tilbud i mindre klubber. Aktørene peker selv på behovet for ytterligere regulering og alternative modeller for overgangssystemet for å sikre et mer bærekraftig utviklingsmiljø i Oslofotballen.

Selv om rapporten er begrenset i omfang, gir den tydelige indikasjoner på at et økende press på spilleroverganger neppe fremmer målene om å holde flere barn og ungdom i fotballen eller bidrar til mangfold og inkludering. Mer overgangsaktivitet er heller ikke nødvendig når målet er å fremme god spillerutvikling, og det er spesielt problematisk når målet er å ivareta et godt psykososialt miljø. Derfor bør videre forskning undersøke sammenhengen mellom spilleroverganger og frafall blant spillere, og identifisere mulige dominoeffekter.

Barn og ungdoms egne perspektiver på hva som skaper eller forhindrer meningsfull ungdomsfotball blir sjelden vektlagt i forskning, politikk og praksis knyttet til profesjonalisering og talentutvikling (Wrang et al., 2022). Det er derfor viktig å utvikle forståelsen av barn og ungdoms egne perspektiver for å bedre forstå hvordan profesjonaliseringen av idretten påvirker unge utøvere, samt for å utvikle mer hensiktsmessige tiltak for talentutvikling og

ivaretagelse av unges trivsel og utvikling. Videre forskning bør også prioritere kjønnsforskjeller og deres påvirkning på spilleroverganger.

Gitt kompleksiteten i de underliggende årsakene, er samarbeid mellom sentrale aktører som Oslo Fotballkrets, Norges Fotballforbund og Norsk Toppfotball avgjørende for å finne gode, helhetlige og forankrede løsninger, strukturer og retningslinjer som inkluderer både større og mindre klubber. Det bør også utredes alternative modeller som tilfredsstiller behovene til toppklubbenes talentutvikling, for eksempel ved å tilby ekstratilbud og kompetansestøtte i eller på tvers av lokale klubber. I den forbindelse håper vi denne rapporten vil være til god nytte.

Referanser

- Back, J., Stenling, A., Solstad, B. E., Svedberg, P., Johnson, U., Ntoumanis, N., Gustafsson, H., & Ivarsson, A. (2022). Psychosocial Predictors of Drop-Out from Organised Sport: A Prospective Study in Adolescent Soccer. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, *19*(24), 16585. <https://doi.org/10.3390/ijerph192416585>
- Barth, M., Güllich, A., Macnamara, B. N., & Hambrick, D. Z. (2022). Predictors of Junior Versus Senior Elite Performance are Opposite: A Systematic Review and Meta-Analysis of Participation Patterns. *Sports Medicine*, *52*(6), 1399-1416. <https://doi.org/10.1007/s40279-021-01625-4>
- Bjørndal, C. T., Ronglan, L. T., & Andersen, S. S. (2017). Talent development as an ecology of games: a case study of Norwegian handball. *Sport, Education and Society*, *22*(7), 864-877. <https://doi.org/10.1080/13573322.2015.1087398>
- Clarke, N. J., Cushion, C. J., & Harwood, C. G. (2018). Players' understanding of talent identification in early specialization youth football. *Soccer & Society*, 1-15. <https://doi.org/10.1080/14660970.2018.1432388>
- Côté, J. (1999). The Influence of the Family in the Development of Talent in Sport. *Sport Psychologist*, *13*(4), 395-417.
- Cushion, C. J., & Jones, R. L. (2014). A Bourdieusian analysis of cultural reproduction: socialisation and the 'hidden curriculum' in professional football. *Sport Education and Society*, *19*(3), 276-298. <https://doi.org/10.1080/13573322.2012.666966>

- Dowling, M., Mills, J., & Stodter, A. (2020). Problematizing the adoption and implementation of athlete development 'models': A Foucauldian-inspired analysis of the long-term athlete development framework. *Journal of Athlete Development and Experience*, 2(3), 182-197. <https://doi.org/https://doi.org/10.25035/jade.02.03.03>
- Eliasson, I. (2015). "In different sports worlds": Socialisation among children, coaches, and parents in girls' and boys' football teams. *European Journal for Sport and Society*, 12(2), 187-214. <https://doi.org/10.1080/16138171.2015.11687962>
- Espedalen, L. E., & Seippel, Ø. (2022). Dropout and social inequality: young people's reasons for leaving organized sports. *Annals of Leisure Research*, 1-18. <https://doi.org/10.1080/11745398.2022.2070512>
- Gjesdal, S., Stenling, A., Solstad, B. E., & Ommundsen, Y. (2019). A study of coach-team perceptual distance concerning the coach-created motivational climate in youth sport. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 29(1), 132-143.
- Gledhill, A., Harwood, C., & Forsdyke, D. (2017). Psychosocial factors associated with talent development in football: A systematic review. *Psychology of Sport and Exercise*, 31, 93-112. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2017.04.002>
- Güllich, A., & Barth, M. (2023). Effects of Early Talent Promotion on Junior and Senior Performance: A Systematic Review and Meta-Analysis. *Sports Medicine*. <https://doi.org/10.1007/s40279-023-01957-3>
- Herrebrøden, H., & Bjørndal, C. T. (2022). Youth International Experience Is a Limited Predictor of Senior Success in Football: The Relationship Between U17, U19, and U21 Experience

- and Senior Elite Participation Across Nations and Playing Positions [Original Research].
Frontiers in Sports and Active Living, 4. <https://doi.org/10.3389/fspor.2022.875530>
- Hickey, C., & Roderick, M. (2017). The Presentation of Possible Selves in Everyday Life: The Management of Identity Among Transitioning Professional Athletes. *Sociology of Sport Journal*, 34(3), 270-280. <https://doi.org/10.1123/ssj.2017-0018>
- Karlsson, J., Kilger, M., Bäckström, Å., & Redelius, K. (2023). Selling youth sport: the production and promotion of immaterial values in commercialised child and youth sport. *Sport, Education and Society*, 28(5), 565-578.
<https://doi.org/10.1080/13573322.2022.2057462>
- Nilsen, A.-K., Øvrevik Kjerland, G., & Fusche Moe, V. (2024). Designing talent development in football – a document analysis of the Norwegian academy classification model. *Soccer & Society*, 1-17. <https://doi.org/10.1080/14660970.2024.2313970>
- NTF. (2022). *Akademiklassifiseringsrapport 2022*. N. Toppfotball.
<https://toppfotball.no/nyheter/akademiklassifiserings-rapporten-2022>
- O’Gorman, J., Partington, M., Potrac, P., & Nelson, L. (2020). Translation, intensification and fabrication: professional football academy coaches’ enactment of the Elite Player Performance Plan. *Sport, Education and Society*, 26(3), 309-325.
<https://doi.org/10.1080/13573322.2020.1726313>
- Ojala, A.-L. (2020). Nurturing and sidelining capitalism in discourses of player potentiality in Finnish ice hockey. *Sport in Society*, 1-16.
<https://doi.org/10.1080/17430437.2020.1763309>

- Persson, M., Espedalen, L. E., Stefansen, K., & Strandbu, Å. (2019). Opting out of youth sports: how can we understand the social processes involved? *Sport, Education and Society*, 25(7), 842-854. <https://doi.org/10.1080/13573322.2019.1663811>
- Persson, M., Stefansen, K., & Strandbu, Å. (2020). Fotball som kjønnet mulighetsrom. *Tidsskrift for kjønnsforskning*, 44(3), 231-245. <https://doi.org/10.18261/issn.1891-1781-2020-03->
- Platvoet, S. W.-J., Heuveln, G. V., Dijk, J. V., Stevens, T., & Niet, M. D. (2023). An early start at a professional soccer academy is no prerequisite for world cup soccer participation. *Frontiers in Sports and Active Living*, 5. <https://doi.org/10.3389/fspor.2023.1283003>
- Seippel, Ø. (2008). *Spilleroverganger og klubbutfordringer i Oslo-fotballen*.
- Seippel, Ø., & Bergesen Dalen, H. (2024). Social status and sport: A study of young Norwegians. *International Review for the Sociology of Sport*, 59(3), 343-360. <https://doi.org/10.1177/10126902231202924>
- Skrubbeltrang, L. S., Olesen, J. S., & Nielsen, J. C. (2021). The coach as gatekeeper, distributor of resources and partner for sports talents. *Sports Coaching Review*, 1-19. <https://doi.org/10.1080/21640629.2021.1978730>
- Stefansen, K., Smette, I., & Strandbu, Å. (2018). Understanding the increase in parents' involvement in organized youth sports. *Sport, Education and Society*, 23(2), 162-172. <https://doi.org/10.1080/13573322.2016.1150834>
- Taylor, J., Collins, D., & Ashford, M. (2022). Psychological Safety in High-Performance Sport: Contextually Applicable? [Perspective]. *Frontiers in Sports and Active Living*, 4. <https://doi.org/10.3389/fspor.2022.823488>

Till, K., & Baker, J. (2020). Challenges and [Possible] Solutions to Optimizing Talent Identification and Development in Sport [Hypothesis and Theory]. *Frontiers in Psychology, 11*(664), 1-14. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.00664>

Wrang, C., Martin, L., Rossing, N., & Agergaard, S. (2023). How Do Young Athletes Experience Selection and Nonselection? An Ethnographic Study of Talent Categorization and Identification Processes. *Sport, Exercise, and Performance Psychology, 12*.
<https://doi.org/10.1037/spy0000325>

Wrang, C. M., Rossing, N. N., Agergaard, S., & Martin, L. J. (2022). The missing children: a systematic scoping review on talent identification and selection in football (soccer). *European Journal for Sport and Society, 19*(2), 135-150.
<https://doi.org/10.1080/16138171.2021.1916224>

Vedlegg 1. Oversikt over informantene

Hvem	Nåværende rolle	Erfaring
Leder 1	Utviklingsleder toppklubb gutter	UEFA A-lisens Trenererfaring fra fire ulike klubber
Leder 2	Leder i utviklingsklubb	UEFA B-lisens Trenererfaring fra tre ulike klubber
Leder 3	Sportslig leder toppklubb gutter	UEFA B-lisens Trener- og ledererfaring fra to ulike klubber
Leder 4	Utviklingsleder toppklubb gutter	UEFA A-lisens Trener- og ledererfaring fra to ulike klubber
Leder 5	Utviklingsleder breddeklubb	UEFA B-lisens Trener- og ledererfaring fra to ulike klubber
Leder 6	Leder breddeklubb	Trenererfaring fra å trene egne barn.
Trener 1	Trener breddeklubb	UEFA B-lisens Har trener- og ledererfaring fra to ulike klubber
Trener 2	Trener breddeklubb	UEFA B-lisens Har trenererfaring fra to ulike klubber
Trener 3	Trener utviklingsklubb	UEFA B-lisens Trenererfaring fra to ulike klubber
Trener 4	Trener toppklubb gutter	UEFA B-lisens Trenererfaring fra to ulike klubber
Trener 5	Trener toppklubb jenter	UEFA B-lisens Trenererfaring fra tre ulike klubber
Trener 6	Trener breddeklubb	UEFA C-lisens Trener- og ledererfaring fra én klubb
Trener 7	Trener breddeklubb	UEFA B-lisens Trener- og ledererfaring fra tre ulike klubber
Spiller 1	Spiller ungdomsfotball i toppklubb	Erfaring med ett klubbytte, fra breddeklubb til toppklubb
Spiller 2	Spiller ungdomsfotball i toppklubb	Erfaring med to klubbytter, fra breddeklubb til breddeklubb, og fra breddeklubb til toppklubb

Spiller 3	Spiller ungdomsfotball i breddeklubb	Har erfaring med ett klubbytte, fra utviklingsklubb til breddeklubb som et ledd i en samarbeidsavtale
Spiller 4	Spiller ungdomsfotball i breddeklubb	Har erfaring med ett klubbytte, fra utviklingsklubb til breddeklubb
Spiller 5	Spiller seniorfotball i breddeklubb	Har erfaring med fire klubbytter på ungdomsnivå, fra breddeklubb til breddeklubb, og fra breddeklubb til toppklubb, og fra toppklubb til breddeklubb
Spiller 6	Spiller ungdomsfotball i toppklubb	Erfaring med ett klubbytte, fra utviklingsklubb til toppklubb
Spiller 7	Spiller seniorfotball i breddeklubb	Erfaring med ett klubbytte i Oslo, fra breddeklubb til breddeklubb
Spiller 8	Spiller seniorfotball i breddeklubb	Erfaring med tre klubbytter, fra breddeklubb til utviklings klubb, utviklingsklubb til breddeklubb, og fra breddeklubb til breddeklubb
Forelder 1		Tre barn som har spilt fotball i Oslo Har erfaring med flere klubbytter, og fire ulike klubber i Oslo
Forelder 2		To barn som har spilt fotball i Oslo Erfaring med to klubbytter, og tre ulike klubber i Oslo
Forelder 3		To barn som har spilt fotball i Oslo Erfaring med to klubbytter og to ulike klubber i Oslo

For å sikre informantenes konfidensialitet, har vi valgt å ikke oppgi detaljer om kjønn, hvem som arbeider med jenter og gutter, eller deres spillererfaring (gjelder bare trenere og ledere).

Vedlegg 2. Klassifisering av klubber

Klubb	Klassifisering Jenter	Klassifisering gutter	Bydel
Amasone FK	2	-	Asker
Asker Fotball	-	2	Asker
Asker Fotball kvinner	2	-	Asker
Asker SKK	3	3	Asker
Billingstad IF	3	3	Asker
Bjørndal IF	3	3	Søndre Nordstrand
Bækkelagets SK	3	3	Nordstrand
Bærum SK	2	2	Bærum
Bærums Verk Hauger	2	3	Bærum
Bærumsløkka	3	3	Bærum
Bøler IF	3	3	Østensjø
Dikemark IF	3	3	Asker
Dragon FK	3	3	Ukjent
Ellingsrud IL	3	3	Alna
Enebakk/Driv	3	3	Ytre Enebakk
Fagerstrand IF	3	3	Nesodden
Follo FK	-	2	Follo
Fornebu FK	-	2	Bærum
Fortuna Oslo	-	3	Østensjø
Forward SK	-	3	Gamle Oslo
Fossum IF	3	3	Bærum
Frelesarmeen IL	-	3	Gamle Oslo
Frem-31	3	3	Bærum
Frigg Oslo	2	2	Frogner
Frisk Asker IF	3	3	Asker
Furuset IF	3	3	Alna
Gamle Oslo	3	3	Gamle Oslo

Grei Kvinner Elite	1	-	Grorud
Grei SF	3	3	Grorud
Grorud IL	3	2	Grorud
Grüner fotball IL	3	3	Grünerløkka
Gui Sportsklubb	3	3	Asker
Hasle/Løren	2	2	Bjerke
Haslum	3	3	Bærum
Hauger FK	3	3	Bærum
Haugerud IF	3	3	Alna
Hauketo IF	3	3	Søndre Nordstrand
Heming IL	2	2	Vestre Aker
Holmen IF	2	2	Asker
Holmlia SK	3	3	Søndre Nordstrand
Huk FK	3	3	Frogner
Høvik IF	3	3	Bærum
Høybråten/Stovner	3	3	Stovner
Jardar IL	3	3	Asker
Jutul IL	3	3	Bærum
Kjelsås	3	2	Nordre Aker
KFUM	2	1	Nordstrand
Klemetsrud IL	3	3	Søndre Nordstrand
Kolbotn IL	1	2	Oppegård
Korsvoll	3	3	Nordre Aker
Lambertseter IF	3	3	Nordstrand
Langhus	3	3	Follo
Lille Tøyen	3	3	Gamle Oslo
Lindeberg SK	3	3	Alna
Linderud IL	3	3	Bjerke
Ljan FK	3	3	Nordstrand
Lommedalens IL	3	3	Bærum
Lyn 1986	-	1	Nordre Aker

Lyn Fotball	1	2	Nordre Aker
Manglerud Star	3	3	Østensjø
Monolitten	3	3	Ullern
Nesodden	3	3	Nesodden
Nesøya IL	3	3	Asker
Nordby IL	3	3	Follo
Nordstrand	2	2	Nordstrand
Oppegård	3	3	Follo
Oppsal	2	2	Østensjø
Ready	2	2	Vestre Aker
Rommen SK (lagt ned)	3	3	Stovner
Romsås IL	3	3	Grorud
Rustad Abildsø	3	3	Østensjø
Rustad	3	3	Østensjø
Røa	2	3	Vestre Aker
Røa Fotball elite	1	-	Vestre Aker
Sagene IL	3	3	Sagene
Siggerud	3	3	Ski
Skeid	2	2	Nordre Aker
Ski il	3	3	Ski
Snarøya	3	3	Bærum
Stabæk	1	1	Bærum
Sterling	3	3	Gamle Oslo
Stovner Sportsklubb	3	3	Stovner
Teisen	3	3	Alna
Tveita	3	3	Alna
Ullern	3	2	Ullern
Veitvet	3	3	Bjerke
Vestre Akers SK3	3	3	Vestre Aker
Vestre Bærum (lagt ned)	3	3	Bærum
Vollen Ungdomslag (lagt ned)	3	3	Asker

Vålerenga Fotball	1	2	Gamle Oslo
Vålerenga Fotball Elite	-	1	Gamle Oslo
Øvrevoll/Hosle	1	3	Bærum
Årvoll	3	3	Bjerke

Klassifiseringen vi har brukt for å karakterisere alle klubbene som er involvert i overgangsdataen vi har tilgang til, etter nivå. I forhold til nivå er klubbene klassifisert etter tre nivåer; 1 = Topp, 2 = Midt (utviklingsklubb), 3 = Bredde.

Denne klassifiseringen er på klubbnivå, og ble sendt til kretsen for vurdering.

